

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

VEČINA STRANK PROTI «VLADNI KRIZI V TEMI»

Razprava v parlamentu o gospodarskih ukrepih priložnost za razčiščenje odnosov v koaliciji

Chiaromonte (KPI): Boj za spremembo srednjeročnega načrta v korist delavcev lahko pripomore k oblikovanju nove vlade, ki bi jo podprli tudi komunisti - Nevol Querci (PSI): Demokristjani naj spremenijo svojo politiko - Di Vagno (PSI) za takojšen odstop vlade

RIM, 2. — Polemika po izjavah De Martine, v katerih zahteva, naj KD sprejme socialistične predloge, sicer bodo morali v PSI sklepati o takojšnji vladni krizi, je še vedno v ospredju političnega dogajanja v Italiji. S tem v zvezi se množijo predvsem ugotovitve, kaj bi se zgodilo, če bi socialisti umaknili svojo podporo Morovi in La Malfovi vladi. Nekateri so mnenja, da bi v takem primeru bili prisiljeni komunisti, ki ne marajo vladne krize «v temi», podpreti vlado pa čeprav z vzdržanjem pri glasovanju za njune gospodarske ukrepe za obnovo gospodarstva in investicije na jugu. Morda je tudi prav to, kar bi hoteli nekateri socialisti, ki so prepričani, da ni prav, da KPI iz pozicije rešuje vlado, medtem ko socialisti, ki so formalno del vladne koalicije nima- jo zaradi tega zadržanja opozicije nobene teže, niti vpliva.

Vendar niso tega mnenja demokristjani, ki ponavljajo na vse pretege, da bi vladna kriza v temi pomenila zgolj predčasne volitve in veliko nevarnost frontalnega spopada med zmernim blokom, ki bi se oblikoval v KD ter levico, ki bi v tem primeru šla na volitve razklana. Problemi pa bi ostali odprti, nasprotno, zaostala bi jih paraliza vladne dejavnosti in zaostreitev krize. KD nikakor ne sprejema, kot je poudaril uvodničar lista «Il Popolo», možnosti o sodelovanju ali tihni podpori KPI. Med vrsticami daje je «Il Popolo» razumeti socializem, da bi se tudi demokristjanski kongres iztekel drugače, če bi ga bili prisiljeni sklicati v ozračju vladne krize in kristalizacije nasprotij. Zaccagninjeva linija bi lahko izšla poražena, medtem ko bi se v KD oblikoval zmerni in konservativni blok. Morda tem namigom glasila KD ni- so tuji zveliki manevri, ki se že začenejo pred kongresom. Komentatorji se, na primer, sprašujejo, kam vodijo mrzlici stiki predsednika vlade Mora z voditelji dorotej- cev. Moro se je namreč v Tridentu srečal s Piccolim, ki velja za njegovega zagrozenega nasprotnika, kmalu nato pa je slednji sprejel drugega «leaderja dorotejske struje, močnega Bisaglio.

Vsekakor «Il Popolo» poudarja, da bi razčiščenje med strankami koalicije bilo možno med parlamentarno razpravo o vladnih gospodarskih dekretech. Slednje je vlada predložila parlamentu (zbornici in senatu) v predvidenem roku danes jutraj, med kratko sejo poslanske zbornice. Razprava o dekretech bo po vsej verjetnosti stekla v zadnji desettini januarja, pred tem pa se bo moral parlament dokončno izreči o zakon- skem osnutku o prekinitvi nasečnosti.

Tudi republikanci so prepričani, kot piše «La voce repubblicana», da vodi socialistična kritika v vlad- no krizo in poziva PSI, naj se pre- misli. PRI ponuja socializem de- bato v parlamentu in dopušča bolj

elastično stališče vlade, ko zatrju- je, da so vladni gospodarski u- krepi lahko tudi vredni kritike, vendar so «nujni». To bi donuščalo možnost popuščanja pred možnimi zahtevami po popravkih. Znano je, namreč, da se bodo komunisti, ver- jetno pa tudi socialisti, v parlamen- tu zavzeli za nekatere spremembe vladnih gospodarskih dekretov.

Kaj si PSI pričakuje od parla- mentarne razprave o srednjeročnem gospodarskem načrtu je povedal član vodstva partije Gerardo Chia- romonte v uvodniku za tednik «Ri- nascita». V njem poudarja, da mo- ra reorganizacija industrije pomeni- ti razširitev proizvodne baze, ne

pa njenega krčenja ali smotnega omejevanja. Okrepiti in lakovostno spremeniti je potrebno zaposlitve- ne ravni, predvsem v južnih doslej nerazvitih pokrajinah. Za to se bodo komunistični poslanci zavzemali v parlamentu in zahtevali tudi ustrez- ne spremembe vladnih ukrepov. Pri- tem si KPI želi enotnosti s socialis- ti, sploh enotnosti delavstva. Prav zato, ker je lahko tak pritisk uspe- šen, pa KPI odločno nasprotuje kri- žanju in razpustu parlamenta. Iz- tega pritiska na sedanji parlament je, po mnenju voditelja KPI, možno tudi oblikovanje nove vlade s komu- nisti, medtem ko bi izživanje vlad- ne krize «v temi» lahko privedlo do dvomnih rezultatov.

Nekoliko drugačnega mnenja so socialisti, katerim očito gre tudi za to, da vlada spremeni svojo po- litiko. Član vodstva PSI Nino Neri, ki pripada Mancinijevi struji, po- udarja mnenje, da mora KD storiti

odločnejše izbire in usmeriti svoje ukrepe pogumno proti parazitskim koristim v družbi. Poslanec Nevol Querci, prav tako član socialističnega vodstva, pa se mnenja, da bi spominljivi ton demo- kristjanov in republikancev moral dopustiti socialistom izstop iz vlad- ne koalicije, čemur naj bi sledila parlamentarna razprava o vladnih ukrepih o gospodarstvu. V takem primeru bi lahko med razpravo u- gotovili, če je mogoče ukrepe vse- binsko bistveno spremeniti in ob teh spremembah uresničiti novo vladno platformo.

Querci daje na ta način razume- ti, da gre PSI predvsem za novo obliko pritiska na KD in torej na vlado, ki naj bi v večji meri poslu- šala levico. Querci torej ne govori o vladni krizi, niti o razpustu pa- lamenta, pač pa samo o nujnosti bistvenih sprememb v vladnih go- spodarskih načrtih.

Povsem drugačen ton pa je ubral poslanec Di Vagno, prav tako socia- list, ki meni, da bi po objavi De Martinovega članka morala vlada odstopiti. Sploh, je dodal Di Vagno, bi parlament ne smel niti načeti diskusije o gospodarskih ukrepih, ker «sogovornik parlamenta, to je vlada, nima večine». Tudi Di Vagno ponavlja, da so socialisti proti raz- pustu parlamenta in dodaja, da bi bilo treba vladno krizo rešiti kma- lu in v naprednem smislu.

Zaskrbljenost za polemiko, ki so jo sprožili socialisti proti Morovi vladi, kažejo tudi socialdemokrati, čeprav tudi njim gre za preureditev vladne koalicije, saj ne izključuje- jo možnosti vrnitve v vlado. Posla- nec Lupis je, na primer, ironično dejal, da je De Martino, ki je Nea- pelčan, za Novo leto zmetal skozi okno vso staro šaro. Med šaro pa spada tudi vlada.

Član vodstva PSDI Orsello je nam- reč izjavil, da se tudi socialdemo- krati strinjajo s socialisti, da je po- trebno razčiščenje odnosov.

Protislovno daje Orsello razume- ti, da bi se vlada lahko okrepila v vstopom PSI in PSDI v ministrski svet. Znano pa je prav nasprotno, da so socialisti z De Martinom ka- tegorično izključili možnost povrat- ka v vlado do leta 1977.

Senator McGovern odpoval v Azijo

WASHINGTON, 2. — Ameriški se- nator George McGovern, ki je bil kandidat na ameriških predsedni- skih volitvah leta 1972, je odpo- val iz Washingtona na tritedensko potovanje po Aziji. Mc Govern je predsednik senatne podkomisije za vprašanja Bližnjega vzhoda in juž- ne Azije. Med svojim potovanjem bo obiskal Pakistan, Indijo in Ban- gladeš, zaključil pa ga bo z obi- skom v Hanoi. Ameriški senator bo imel pogovore s predstavniki raznih držav, v Hanoi pa bo pre- učil s tamkajšnjimi voditelji vpra- šanje odnosov z vietnamsko vlado

Fanfani se je vrnil z obiska na Kitajskem

RIM, 2. — Senator Amintore Fan- fani se je po večtedenskem po- tovanju po Daljnem vzhodu vrnil v Italijo. Ko je prišel v Rim, je Fan- fani izjavil časnikiarjem, da «je ze- lo zadovoljen s sprejemom in stiki, ki jih je bil deležen na Kitajskem in Japonskem».

MED TREMI MRTVIMI TUDI ZAHODNONEMŠKI DRŽAVLJAN

Spet napetost v Portugalski po sinočnih neredih v Portu

Oblasti trdijo, da so vojaki začeli streljati, ker so bili prisiljeni

PORTO, 2. — Sinoči je pred za- porom Custosias prišlo do hudih ne- redov, med katerimi so bile tri ose- be ubite, šest pa je bilo rane- nih. Do dogodka je prišlo pri- bližno ob 19. uri, ko se je kakih 2000 oseb zbralo pred poslopjem, v katerem so zaprti častniki in vo- jaki, ki so jih aretirali v zvezi s poskusom državnega udara 25. novembra. Gre za 140 častnikov in podčastnikov. Po poročilu, ki ga je objavil glasnik severnega vojaške- ga območja kaže, da je množica, ki se je zbrala pred zaporom, zahte- vala izpustitev političnih zapornikov. Ko so vojaki odprli vrata, da bi omogočili prehod avtomobila, je sku- pina demonstrantov to skušala iz- koristiti ter prodrati v zapor. Vo- jaki so jih odbili, nakar je množica začela obmetavati s kamni člane nacionalne garde, ki so bili na stra- ži. Istočasno so demonstranti baje izstrelili nekaj strelcev proti voja- kom. Slednji so najprej odgovorili s strel v zrak, ko pa to ni zalego- lo so bili prisiljeni streljati na de- monstrante.

Med mrtvimi je tudi zahodnonem- ški državljani Günther Bruns iz Hamburga, ki je umrl takoj po pre- vozu v bolnišnico. Po nekaterih ve- steh naj bi Bruns že dalj časa de- lal v kmetijskih zadruharh v sever- ni Portugalski in bi se moral prav- te dni vrniti domov. Med ranjenici, ki so jih pripeljali v bolnišnico, je tudi 3-letna Maria Isabel Arnao Me- tolo, hčer podpolkovnika Metela, ki je bil notranji minister v četrti za- časni portugalski vladi, ki jo je vo- dil Vasco Goncalves. Tudi Metela

so aretirali po poskusu državnega udara 25. novembra. Mala Maria Isabel je zelo hudo ranjena. Tudi civilne oblasti v Portu so objavile svoje sporočilo o dogodkih, v katerem v bistvu trdijo, da je na- cionalna garda streljala, ker je bi- la na prisiljena ter zato, da bi vzpostavila red in zagotovila var- nost zapora Custosias. Kaže, da se po politični jetniki, ki so jih areti- rali 25. novembra, pripravljali na beg. Vojaki so baje zapustili svoje celice in se pripravljali, da bi izko- ristili zmešnjavo, ki je nastala za- redi nerodov pred poslopjem. O vse- zavedi bodo v kratkem uvedli pre- iskavo ter skušali ugotoviti, kako je uspelo vojakom zapustiti celice. Kar zaveza ubitega Brunsu pa tr- dijo, da so pri njem dobili pomemb- ne dokumente, ki jih bodo izročili preiskovalni komisiji. Že sedaj pa je jasno, trdi izjava civilnih obla- sti, da je bil Bruns zapleten v poli- tične dogodke na Portugalskem in da je bil v stiku z nekaterimi zna- njimi organizacijami.

V prvih jutranjih urah so neznan- ci vrgli bombo na poveljstvo nacio- nalne garde v Portu. Eksplozija na- srečo ni povzročila žrtev in tudi materialna škoda je majhna.

Zaskrbljujoč gospodarski položaj v Egiptu

KAIRO, 2. — Predsednik egiptov- ske vlade Mamudh Salem bo v krat- kem odpoval v Saudsko Arabijo, Kuvajt, emirate ob Perzijskem za-

Prisotnost ameriških plačancev v Angoli spravila v zadrego predsednika Forda

NEW YORK, 2. — Glasnik Bele hiše je danes zvečer po naročilu predsednika Forda, ki je o tem vprašanju dolgo razpravljal s šefom ameriške diplomacije Henryjem Kissingerjem, neprepričljivo zanikal vest, ki jo je objavil ameriški časopis «Christian Science Monitor» in po kateri kaže, da ameriške vo- hunske agencije neprestanoma novači- jo plačance, ki jih potem pošiljajo v Angolo, kjer se borijo skupaj z južnoafriškimi in portugalskimi na- jemniškimi vojaki proti demokrati- čni vladi Ljudske republike Angole, ki jo vodi Agostinho Neto.

Demanti Bele hiše je izvenel to- liko bolj neprepričljivo, ker se je njen glasnik Ron Nessen večkrat izognil neposrednim vprašanjem čas- nikarjev.

Zunanji minister Kissinger pa je medtem odkrito povedal, da ZDA podpirajo obe protivojetski gibanji FNLA in UNITA ter dodal, da gre za dosledno ameriško politiko pod- pore «demokracijskim silam». Kaj imajo Američani za «demokracije- silen» je dobro znano, saj je pod isto pretezo Amerika povzročila padec čilske vlade ljudske enotnosti ter prevzem oblasti s strani Pinochetov- vih goril.

(Na sklopi telefota ANSA - UPI: predsednik Ford v pogovoru z zu- nanjim ministrom Kissingerjem).

IZJAVE ZVEZNEGA TAJNIKA ZA ZUNANJE ZADEVE MILOŠA MINIČA

Izvajanje sklepov konference o varnosti bistvenega pomena za proces popuščanja

Zmanjšanje oborožitve in razorožitev v Evropi je v življenjskem interesu vsake države udeleženke helsinške konference - Minister Macovescu opozoril na pomen jugoslovansko-italijanskega sporazuma v luči procesov po konferenci v Helsinkih

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — Zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić in zunanji ministri desetih drugih ev- ropjskih držav so za beograjski časopis «Međunarodna politika» odgo- vorili na vprašanja o aktualnih evropskih razmerah in procesih po konferenci v Helsinkih.

Miloš Minić je med drugim izja- vil, da Jugoslavija izhaja iz pre- pričanja, da bo dosledno izvajanje sklepov konference o evropski var- nosti in sodelovanju bistvenega po- mena za uveljavitev procesa popušč- nja in njegovo razširitev na vse predele in področja mednarodnih odnosov. Uresničevanje sklepov kon- ference mora biti po Minićevih besedah celovito in dinamično, kar pomeni izvajanje vseh delov skle- pnega dokumenta. Minić je dejal, da je sklepna listina uravnotežena, da je celota, ki je ni mogoče eno- stransko interpretirati.

Sklepe in priporočila helsinške

konference je v različnih oblikah najti v evropskih in svetovnih doga- janjih. Njihov pomen se zrcali tudi na mednarodnih konferencah in v mnogih mednarodnih organizacijah. Tako je bilo na primer na ministri- ski konferenci nevrščeni v Limi ter na generalnem in rednem zase- danju posebne skupščine združe- nih narodov.

Po besedah Miloša Minića je kre- pitve varnosti vseh držav odloči- lica naslednjega sestanka evropskih držav, ZDA in Kanade. Kot nevr- ščena in socialistična država, je po- udaril Miloš Minić, bomo storili vse, kar je potrebno, da bi bili beograjs- ski sestanki dobro pripravljeni in uspešni, da bi prispevali k nadalj- njemu razvoju evropskega sode- lovanja in krepitvi varnosti v Ev- ropi. Jugoslavija pričakuje podporo vseh udeleženc, njihov stalni prispe- vek v duhu vzajemnega razumeva- nja in upoštevanja ter nujnega po- litičnega realizma, njihovo pripra- vljenost za dogovarjanje in ugotav- ljanje skupnih interesov in duhu po- polne enakopravnosti in medseboj- nega spoštovanja.

Tudi drugi zunanji ministri, ki so za «Međunarodno politiko» spre- gorili o razmerah v Evropi in pro- cesih po srečanju v Helsinkih, so med drugim opozarjali, da je zdaj glavna naloga uresničevanje sklepov konference, da bo to pokazalo njeno pravo vrednost in pomen za razvoj odnosov v Evropi.

Grški zunanji minister Bicioš je med drugim izjavil, da sta grška pobuda za sklicanje balkanske kon- ference in jugoslovansko-italijanski sporazum o reševanju mejnih in drugih vprašanj čezlanski, ki sta v sku- du s sklepi helsinške konference. Po mnenju nizozemskega zunanjega mi- nistra Van Der Stoela je konferenca v Helsinkih samo prvi korak k večji varnosti in sodelovanju na naši ce- lini. Šef poljske diplomacije Stefan Olszowski je izjavil, da sta spora- zuma med njegovo državo in Zvezo republiko Nemčijo ter med Jugosla- vijo in Italijo primera težnjaj po normalizaciji in razvijanju miroljub- nih in prijateljskih odnosov med dr- žavami udeleženkami konference v Helsinkih. Na pomen jugoslovansko- italijanskega sporazuma v luči ev- ropjskih procesov po helsinški konfe- renci je opozoril tudi romunski zu- nanji minister George Macovescu.

VLADO BARABAS

Tudi Turčija na konferenci balkanskih držav

ANKARA, 2. — Turčija je baje sklenila udeležiti se konference bal- kanskih držav, ki jo je predlagal grški ministrski predsednik Kara- manlis. Veste sicer ni uradna, pri- haja pa iz dobro obveščenih tur- skih krogov. Doslej se še ne ve, na kateri ravni bo potekala konferen-

ca, menijo pa, da se je bodo u- deležili generalni tajnik posameznih zunanjih ministrov. Iz turških kro- gov tudi poročajo, da bo konferen- ca obravnavala najprej vprašanja v zvezi z okoljem, s komunikacija- mi in trgovino, udeležila pa se je bodo kot kaže, Turčija, Grčija, Bol- garija, Romunija in Jugoslavija. Al- banija je že izjavila, da se konfe- rence balkanskih držav ne bo ude- ležila.

V ponedeljek v Parizu seja držav v razvoju

PARIZ, 2. — Skupina devetnajstih držav v razvoju, ki so se udeležile konference «Sever - Jug», se pravi konference o mednarodnem gospo- darskem sodelovanju, se bo v pone- deljek sestala v francoskem glav- nem mestu, da bi skušala izdelati e- notno stališče na zasledenih štirih

Skupina devetnajstih držav v raz- voju bo izdelala dnevni red zaseda- nijskega posameznih odborov, ki ga bo predlagala na seji 26. januarja, ko se bodo sestali soproredniki odbo- rov in pa soprorednika konfe- rence (Kanada in Venezuela). Dr- žave, ki se bodo udeležile posveto- vanja devetnajstih, so, poleg Jugosla- vije, še Alžirija, Saudska Arabi- ja, Brazilija, Indija, Iran, Venezue- la, Zaire, Kamerun, Egipt, Nigerija, Zambija, Argentina, Jamajka, Me- hika, Peru, Indonezija, Irak in Pa- kistan.

Premirje v Bejrutu

BEJRUT, 2. — Današnji dan je bil v Bejrutu dokaj miren, radio po poročila, da so ulice v središču mesta pod nadzorstvom varnostnih sil. V predmestjih je položaj še ved- skih krogov. Doslej se še ne ve, na kateri ravni bo potekala konferen-

DANES

Glavna tema političnih debat v Italiji je, še vedno, zadržanje so- cialistov do Morove vlade. Po iz- javah tajnika PSI De Martine, da Morova vlada ne upošteva mnenj socialistov in da ji zato postavlja »ulimaturnum«, se množijo reakcije strank, ki menijo, da je vztrajanje PSI pri vladni krizi neprepričljivo. Večina meni, da bi bilo koristneje od «skoka v temo», če bi se le- vica zavzela v parlamentu za spre- membo vladnih dekretov o gospo- darsstvu in v tem okviru dosegla razčiščenje odnosov v vladni koali- ciji. Resnici na ljubo se za tak rešitev zavzema tudi del socialis- tov, medtem ko drugi (predvsem Mancinijevi pristaji in avtonomis- ti) silijo k vladni krizi.

Napelot na Portugalskem je po četrtkovnem streljanju pred zapo- rom Custosias v Portu spet narasla. V kratkem bodo uvedli preiskavo, da bi ugotovili, zakaj so vojaki začeli streljati na demonstrante, pri čemer so tri osebe izgubile življe- nje. Po prvih uradnih izjavah ka- že, da so med neredi pred poslo- pjem, udeleženci poskusa dr- žavnega udara 25. novembra sku- šali izkoristiti zmešnjavo in zbe- žati. Iz uradnih krogov vsekakor trdijo, da so vojaki začeli streljati, ker so bili prisiljeni.

Policija in karabinjerji vztrajno iščejo tri pobege člane tolpe, ki je ugrabila taščo Agnellijeve hčerke Carlo Ovazza in jo na Silvestrovo osvobodila proti odkupnini 630 mi- lijonov lir. Doslej ujeti ugrabitelji so namreč le «težaki nasilja», ki so pri podobnih izpadih najbolj izpostavljeni, medtem ko je vod- ja še na svobodi. V Turinu se tudi širijo govorice, da je predsednik Fiatu obljubil izdatno nagrado ko- mur bo odločno pripomodel pri aretaciji pobežljivih banditov. Šušlja se o milijardi lir, težko pa je u- gotoviti, če je vsota res tolikšna kot tudi če so te govorice vero- dostojne.

Preiskava o dejavnosti družbe «Gulf» v tujini

WASHINGTON, 2. — Sredi janua- rja se bo sestal upravni svet pe- trolejske družbe «Gulf», kjer bodo odločili o usodi nekaterih upravni- kov, katere posebno preiskovalna ko- misija dolži, da so delili denarne vsote strankam v tujini. Nezakonito je namreč «Gulf» razdelila skupno 12 milijonov dolarjev, predvsem v Južni Koreji, v Boliviji in Italiji.

S tem v zvezi poročilo preisko- valne komisije omenja finanstranje

TRŽAŠKI DNEVNIK

IZJAVA NAČELNIKA SKUPINE PSI V POKRAJINSKEM SVETU LUCIJANA VOLKA

Uvedba slovenščine v pokrajinskem svetu je stvar spremembe notranjega pravilnika

Če se ta pravica Slovencev ne uveljavi v kratkem času, bodo socialisti spregledali ustrezne politične zaključke in primerne ukrepe, je dejal Lucijan Volk

Bivši pokrajinski odbornik in sedaj načelnik socialistične svetovalske skupine v pokrajinskem svetu, Lucijan Volk, je televizijski agenciji Alpe - Adria odgovoril na vprašanje, kako gledajo socialisti na pravico do rabe slovenščine v tržaškem pokrajinskem svetu, zlasti se sedaj po znanem negativnem odgovoru predsedstva rimske vlade. Svoj odgovor je za naš list še razširil.

Ureditev pravic slovenske narodnostne skupnosti v Italiji je vprašanje — je dejal — ki je 30 let po osvoboditvi dozorelo ne le v zavesti Slovencev, ampak tudi v zavesti vse demokratične javnosti. Le negativni odnos nekaterih politikov, predvsem v krščanski demokraciji, do družbenega dogajanja (socialisti so ta odnos javno označili v pokrajinskem svetu za šizofreničnega), je kriv, da še ni uzakonjena globalna zaščita. Toda takemu razvoju nemogoče, takemu trmatenstvu spregledanju demokratične zrelosti družbe, je ljudstvo že najmanj dvakrat primerno odgovorilo: 12. maja 1974 in 15. junija 1975.

Pravica do materinje jezika ne samo v individualnih odnosih, ampak tudi v socialnih in političnih, je v okviru manjšinske zaščite prva in temeljna. Zato socialisti obžalujemo — je dejal L. Volk — da je pokrajinski svet zamudil priložnost, da bi pravico slovenskih izvoljenih predstavnikov uredil že v prejšnji mandatni dobi ob odobritvi novega pravilnika za njegovo delovanje. Tudi to vse stranke ustavnega loka sicer načelno priznave upravičenosti zahteve, toda za dodatek k pravilniku, ki je urejal to pravico, smo glasovali samo socialisti, komunisti in Slovenska skupnost. Zaman smo jim prigovarjali, zlasti demokristjanom, da je njihov strah pred morebitnimi reakcijami desnice neutemeljen in njihova zaviralna politika krakovinska glede na demokratično dozorelost tudi italijanske krajevnosti, razen seveda vedno bolj izolirane skupine sovinitinskih krakrjencev.

Zato je socialistična stranka tudi po junjskih volitvah postavila med temeljne pogoje za zunanjo podporo enobavni demokristjanski upravi na pokrajini pravico slovenskih svetovalcev, da opravljajo svoje svetovalestvo v materinem jeziku in se so demonstrativno te pravice poslužili ob umestitvi novega pokrajinskega sveta.

Sključevanje na pomanjkanje zakonov, ki bi to pravico izrecno dojevali, je v najboljšem primeru, čeprav hočemo verjeti v dobro vero, skrivanje za prstom. Gre izključno za vprašanje politične volje, ker ni samo politična ocena socialiste, ampak je dokazano za dejstvo — je poudaril Volk. Ta dejstva so v stihir od sedmih izvoljenih uprav v naših pokrajinah je poslovanje svetov v slovenščini prispevalo k boljšim odnosom in boljšemu razumevanju med tu živčima narodoma; ureditev te pravice še v pokrajinskem in v občinskih svetih v Trstu in Miljah bi mogla le potrditi to pozitivno izkušnjo. Dežela je izglasovala zakon o finančni podpori občinam in pokrajinam na mešanih področjih za dvojezično poslovanje; Rim ni oporekal, zato je ta zakon naravnost spodbuda krajevnim upravam. Kljub zaviranju demokristjanov je pokrajinska uprava v prejšnji mandatni dobi postavila skoraj vse dvojezične smerokaze in so kljub bojazni demokristjanov, da bo prišlo do ne vem kakšnih negativnih reakcij, vsi na svojem mestu. V statutih zdravstvenega in prometnega konzorcija med občinami in pokrajino je predvidena raba slovenščine v notranjem in zunanjem poslovanju, isto velja za Kraško gorsko skupnost. Kje je torej zakon, ki bi slovenščino prepovedoval? Saj smo v pokrajinskem svetu že govorili slovensko, pa smo še vedno na prostosti!

Zadnji sporazum med Italijo in Jugoslavijo, ki ukinja mednarodno garancijo izhajajočo iz londonskega sporazuma, nalaga tudi naši deželi obveznost — je dejal Volk — da z vsvo nujnostjo, ki jo narekuje 30-letna zamuda, uresniči ustavno dolžnost.

Na vsa ta vprašanja je notranji minister Luigi Gui odgovoril z 10 tipkanimi stranmi dolgim odgovorom, za katerega poudarja, da je v imenu predsednika vlade.

Gui dejansko navaja pojasnila in podatke krajevnih policijskih oblasti. Tako navaja v začetku primer pretepa pred licejem «Galilei», kjer naj bi se spopadli nasprotni skrajneži, fašisti pa so baje le delili letake. Gui navaja nato primer vzklaka «Sieg Heil» med procesom

ločilo o zaščiti narodnostnih manjšin. Toda socialisti, in ne samo mi, trdimo, da smo «država» vsi ne samo Rim, ampak tudi dežele, pokrajine in občine. Torej smo vsi dolžni storiti vse, da se že predolgo poslušane slovenske izjave o zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v Italiji vendar realizirajo. Rim naj vendar, potem ko že več kot pet let leži v parlamentu zakonska predloga KPI in PSI, neha oporekati pristojnosti dežele, ki je prav zato avtonomna, ker v njej živimo Slovenci. Pokrajina in občine Trst in Milje naj v svojih pravilnikih uredijo pravico slovenskih izvoljenih predstavnikov do pravice uporabe njihovega jezika, kar je nesporno v njihovi pristojnosti.

Zadnje sicer še zagonetno sporočilo iz Rima (kateri birokrat ga je tokrat izumil?), kot negativen odgovor na romanje tržaške občinske uprave pred več kot enim letom, nas sicer začudi in vznemeli (kaj je vendar še treba «preučevati?»), ni vendar še treba niti odvrčati, kakor pa nas ne straši niti odvrača od našega prepričanja, da je dolžnost našega prepričanja, da je dolžnost

noti tudi pristojnost krajevnih uprav, da to pravico uredijo v notranjih pravilnikih. Na pokrajini smo javno in uradno postavili zelo kratak rok za dopolnitev pravilnika v tem smislu — je dejal Volk. Potprežljivi socialisti tudi glede te, kot drugih neizpolnjenih obvez v vseh teh letih, seveda ni neskončna, kljub našemu čutu odgovornosti. V primeru nadaljnjega izmikanja bomo morali sprejeti ustrezne politične zaključke in primerne pobude, je zaključil Volk svojo izjavo.

Urnik trgovin

Danes, 3. januarja, bodo dopoldne in popoldne odprte vse trgovine.

V ponedeljek, 5. januarja, bodo dopoldne in popoldne odprte vse trgovine.

V torek, 6. januarja, bodo zaprte vse trgovine razen pekarn, ki bodo odprte do 13. ure.

V sredo, 7. januarja in v soboto, 10. januarja, je tedenska zapora neobvezna.

S Primorskim dnevnikom v Romunijo

Včeraj je bil prvi dan vpisovanja za naš tradicionalni vsakoletni izlet, ki bo letos — kot znano — v Romunijo z ogledom Bukareste in z obiskom Brasova ter drugih krajev v slikovitih Karpatih. Kar smo predvidevali, se je tudi tokrat uresničilo: že v prvih dopoldanskih urah so začeli prihajati naši naročniki (na sliko), ki so imeli pri vpisu prednost, in do zaključka prvega dne vpisovanja je bilo prvo letalo v celoti oddano, v drugem je še eno mesto, v tretjem letalu pa še kakih 25 mest. Danes se bo vpisovanje nadaljevalo tudi za naročnike do oddaje zadnjega sedeža, sprejemali pa bomo tudi nekaj rezervnih vpisov za morebitne kasnejše odpovedi. Če bo interesov za izlet dovolj, si bomo skušali zagotoviti še četrto vožnjo z letalom, kar bomo pravčasno sporočili. Na vsak način, kdor hoče z nami na izlet v Romunijo (in ne bo mu žal), naj pohiti in ne zamudi priložnosti!

OBJAVLJENI PODATKI O «ODPRTI MEJI» V MINULEM LETU

Močan porast števila prehodov čez mejo v tržaški pokrajini

Mejo je prekoracilo več kot 40 milijonov oseb, od katerih nad 21 milijonov s potnim listom in skoraj 19 s prepustnico

V letu, ki se je pravkar končalo, so zabeležili močan porast števila prehodov čez mejo na italijansko-jugoslovanskih blokih tržaške pokrajine, saj je mejo prekoracilo kar 40 milijonov 250.042 oseb. V primerjavi z letom 1974, ko je število prehodov zaradi znanih političnih zapletov padlo na 28 milijonov, znaša porast kar 12 milijonov in 250 tisoč. Treba pa je tudi dodati, da še vedno ni bilo doseženo rekordno število prehodov, ki so jih zabeležili v letih 1972 (63 milijonov) in 1973 (58 milijonov: prehodov).

S potnim listom je prekoracilo mejo 21 milijonov 296 tisoč oseb, (6 milijonov 280 tisoč več kot prejšnje leto), od katerih je bilo skoraj 9 milijonov italijanskih državljanov ter 12 milijonov in pol tujih državljanov.

Prehodov v obe smeri s prepustnico pa je bilo v lanskem letu 18 milijonov 854 tisoč, kar znaša šest

milijonov več kot leta 1974. Italijanski državljanov je bilo 12 milijonov 382, jugoslovanskih pa 6 milijonov 471 tisoč.

V GLEDALIŠČU «VERDI»
Drevi premiera
«Katje Kabanove»

Za sinoči najavljena premiera je odpadla zaradi obolenosti v ansamblu

Za sinoči najavljena premiera opere «Katja Kabanova» češkega skladatelja J. Janáčka v gledališču «Verdi», je odpadla zaradi obolenosti tenorista Ermana Lorenzija. Premiera bo zato drevi ob 20. uri in bo veljala za abonente reda A v parterju in v ložah ter za red B na galerijah.

Druga predstava bo redno, kot je bilo najavljeno, v nedeljo ob 16. uri za red D v vseh prostorih in z istim izvajalci kot pri premieri.

Opero, v kateri nastopa tudi jugoslovanska pevka Djurdjevka Čakarevič, in v Jugoslaviji delujoči tržaški tenorist Piero Filippi, dirigira Georges Sebastian, zbor je uveljal Gaetano Riccielli, režija Margherita Wallmann.

Majdi in Klavdiju Pugla se je zdela prodaorjenka
MAJA
Srečnima staršema čestitam,
Maji pa želimo veliko sreče.
Kolektiv Glasbene matice

PO PROMETNI NESREČI MED PADRIČAMI IN BAZOVICO

Amalija Razman-Križmančič podlegla hudim poškodbam

MED HIŠNIMI PREISKAVAMI LETEČEGA ODDIELKA

V stanovanjih na Opčinah našli ukradene umetnine

Tržaška kvstura objavila imeni mladencev, ki so ju aretirali v Ljubljani

Letiči oddelke tržaške kvsture je včeraj objavil prve zaključke preiskave o tatvinskih umetninah in drugih dragocenostih v ljubljanskih stanovanjih, v katere sta vpletena tudi dva tržaščana. Kakor smo že poročali, so organi uprave javne varnosti v Ljubljani prišli pred dnevi na sled tatvinski skupini, ki je najprej avgusta, nato še prve dni novembra, obiskala dve stanovanji ter pokradla za približno milijon novih dinarjev zlatin, porcelana in drugih dragocenih predmetov ter umetnin, med katerimi sliko znane španskega slikarja Salvadora Delya, vredno okrog 8 milijonov lir, dve sliki Antona Gojmirja Kosa in slike jugoslovanskih naivcev. Med aretiranci, ki so sedaj v ljubljanskih zaporih, sta poleg petih jugoslovanskih državljanov tudi dva italijanska državljanca. Od tu domneva ljubljanski preiskovalci, da

gre za širše razpredeno in organizirano mrežo, ki ima svoj oporišča tudi izven meja Slovenije.

Včeraj so prišli v javnost točnejše uradne vesti in tudi prva imena. Med tistimi, ki so jih pred dnevi zalotili ljubljanski milničniki, sta tu 29-letni težak Bogdan Carli iz Trebč 122 in 33-letni Aldo Carli, ki je doma na Opčinah, v Ul. Refosco 15/1 in je zaposlen v Švici. Sumnja, da sta ali mandatatorja tatvin, ali da sta prekupevala z ukradenim blagom. Tržaški agenti, ki v zvezi s tem zadevo sodelujejo z upravo javne varnosti, so s sodnim dovoljenjem izvedli vrsto hišnih preiskav. Tako so na domu Alda Carlija našli štiri slike jugoslovanskih naivcev Vojde. Ščančarja in Hadžije, na domu 35-letnega Alberta Zanonija v Ul. Refosco 15 na Opčinah pa ukradeno Daljevo sliko.

Preiskava se nadaljuje.

Prosvetno društvo «I. GRBEC» iz škledja
priredi pred zaključkom grafične razstave v ponedeljek, 5. januarja, ob 20.30
prosvetni večer z nastopom
pevskega zbora PRIMOREC iz Trebč
in predvajanjem filma Aljose Zerkala.
Vabljeni!

Razna obvestila

Tržaški partizanski pevski zbor ima jutri, 4. januarja 1976, sejo glavnega odbora v Bazoviškem domu od 9. do 12. ure. Prosim točnost! - Sta-rešina.

PD Kraški dom z Repentabra vabi občane, ki jih zanima balneacija, da se udeležijo ureditvenih del okrog balnearskega prostora pod Rupe v Repnu vsako nedeljo v jutranjih urah.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 3. januarja
GENOVEFA
Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.34. — Dolžina dneva 8.42. — Luna vzide ob 9.07 in zatone ob 19.59.
Jutri, NEDELJA, 4. januarja
ANGELA

VREME včeraj: Najvišja dnevna temperatura 8,3 stopinje, najnižja 6, ob 19. uri 8,2, zračni pritisk 1019,8 narašča, vlaga 86-odstotna, nebo oblačno z meglo, brez vetra, morje mirno, temperatura morja 9,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 1. januarja 1976 se je v Trstu rodilo 19 otrok, umrlo pa je 24 oseb.

UMRLI SO: 72-letna Giuseppina Blason vd. Ussai, 41-letni Modesto Sifanno, 76-letna Elisabetta Moratto, 3 mesece star Alessandro Seri, 91-letna Maria Domini vd. Zuccherich, 81-letna Bruna Marcolin vd. Bolaffio, 73-letna Amelia Derossi por. Millo, 55-letni Giovanni Catturani, 66-letni Michele Matteucci, 67-letni Sergio Buzzin, 54-letni Bruno Minca, 68-letna Maria Pia Bearzi, 50-letna Cristina Babich por. Candusio, 76-letni Antonio Rizzo, 56-letni Mario Sancia, 93-letna Elisa Damiani vd. Mernonola, 79-letna Luigia Ierman por. Bugnone, 69-letni Mario Franco, 72-letna Vittoria Simic por. Robba, 60-letni Maurizio De Pol, 87-letna Francesca Cogai vd. Mauri, 79-letni Federico Elleri, 73-letna Amalia Razman vd. Križmančič, 78-letna Maria Dorissa vd. Talamini, 81-letna Maria Luigia Stafuza vd. Pin, 69-letna Nerina Widmar vd. Parovel.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)
Alla Basilia, Ul. S. Giusto 1; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Alla Giustizia; Trg Libertà 6; Alla Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
Al Lloyd, Ul. Orologio 6 - Ul. Diaz 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Picciola, Ul. Oriani 2; All'Annunziata, P.le Valmura 11.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure, tel. šte. 732-627.

V predprazničnih in prazničnih dneh dnevna in nočna služba deluje nepretrgoma od 14. ure predpraznične dne do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovanje INAM - INADEL - ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-44, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Seljan: tel. 209-197; Zavlj: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

La Termoelettrica

ŠVEDSKO ELEKTRIČNO GREJTE
Vse najboljše
originalne firme
po neprekosljivi cenah.
TRST - UL. S. GIACOMO IN MONTE, 1
TEL. 744600

NOVI zastopnik

RENAULT

vam na razpolago

F. ZAGARIA

Trst, Trg Sansovino 6
tel. 725-390

SERVIS IN REZERVNI DELI

Ul. Lazzaretti Vecchio 24
tel. 62853 - 4

ŠD Sokol izreka sožalje prof. Stan-ku Kojancu ob izgubi očeta.

Zapustila nas je naša draga mama in nona

AMALIJA RAZMAN vd. KRIŽMANČIČ

ter pustila v globoki žalosti

sina Micheleja, hčerko Paolo z možem, vnuke in drugo sorodstvo.

Pogreb bo danes, 3. januarja, ob 12. uri iz mrtnišnice glavne bolnišnice v cerkev v Bazovici.

Namesto cvetja, v dobre namene.

Trst, 3. januarja 1976

Po hudi bolezni in v tišem trpljenju nas je zapustila naša draga sestra, svakinja in teta

AMALIJA KOCMAN

Pospremili jo bomo k večnemu počitku danes, 3. januarja, ob 14.30 iz rodne hiše — Samatorca, Kresija št. 25 — na domače pokopališče.

Zalujoči: sestra Alojzija, svakinja

Mari, nečaki in nečakinje ter drugo sorodstvo.

Samatorca, Sv. Križ, Trst, 3. januarja 1976

PO UVELJAVITVI NORM EGS

Preurediti bodo morali odborništvo za kmetijstvo

Odbornik Del Gobbo o perspektivah in deželni politiki za razvoj kmetijstva v F.-JK

Na sestanku na sedežu deželnega odborništva za kmetijstvo v Vidnu so pod predsedstvom odbornika Del Gobba in ob navzočnosti predsednika ustanove ERSa pregledali delovanje na kmetijskem področju v minulem letu in analizirali perspektive za bodočnost. Del Gobbo je v svojem uvodnem posegu pozitivno ocenil to delovanje, bdiši glede letine, kot tudi glede učinkovitosti novih deželnih zakonov, ki naj bi omogočili modernizacijo in racionalizacijo kmetijstva: v deželi Furlaniji - Juljski krajini. Del Gobbo je še posebno omenil kreditne olajšave, od katerih so se okoristile predvsem zadružne strukture.

Glede perspektive v novem letu se je deželni odbornik za kmetijstvo navezal na programske izjave predsednika deželnega odbora odz. Comellija in dejal, da bo deželna politika težila predvsem k naslednjim

ciljem: izvajanje direktiv Evropske gospodarske skupnosti za spodbujanje kmetijskih struktur, izboljšanje in preureditev zemljišč, razširitev namakalnega omrežja, nadaljevanje krepitve zadružništva, razširitev kredita sektorjem v razvoju. V vstopom v veljavno norm EGS bodo morali tudi preurediti birokratski stroj odborništva za kmetijstvo.

Na sestanku so spregovorili tudi predsednik ustanove ERSa Lucca, ravnatelj za kmetijstvo dr. Angeli in ravnatelj za gozdozdravje dr. Querini, ki so orisali stanje na posameznih kmetijskih področjih. Med drugim je bilo poudarjeno, da je bila letina zadovoljiva, kljub vremenskim nepravilnostim in težkemu gospodarskemu položaju. Z zadovoljstvom je bilo tudi ugotovljeno, da se živinoreja ugodno razvija in da so bili skrajšani roki za dodelitev kreditnih o-fajšav.

Neznanci poškodovali celo vrsto fiatov 500

Včeraj, ob treh ponoči, je 26-letni Lino Stefanelli iz Ul. Zvezonzi 74 telefonsko poklical kvsturo in povedal, da v njegovi ulici gori neki fiat 500. Policija je takoj obvestila gasilce ter sama odšla na kraj požara. Gasilci so požar sicer kmalu pogasili, avtomobil pa je bil kljub temu uničen.

Ko so nato ugotobili o vzrokih požara, je k agentom pristopil dr. Livi Pirani iz Drevedra XX. sep-

gre za širše razpredeno in organizirano mrežo, ki ima svoj oporišča tudi izven meja Slovenije.

Včeraj so prišli v javnost točnejše uradne vesti in tudi prva imena. Med tistimi, ki so jih pred dnevi zalotili ljubljanski milničniki, sta tu 29-letni težak Bogdan Carli iz Trebč 122 in 33-letni Aldo Carli, ki je doma na Opčinah, v Ul. Refosco 15/1 in je zaposlen v Švici. Sumnja, da sta ali mandatatorja tatvin, ali da sta prekupevala z ukradenim blagom. Tržaški agenti, ki v zvezi s tem zadevo sodelujejo z upravo javne varnosti, so s sodnim dovoljenjem izvedli vrsto hišnih preiskav. Tako so na domu Alda Carlija našli štiri slike jugoslovanskih naivcev Vojde. Ščančarja in Hadžije, na domu 35-letnega Alberta Zanonija v Ul. Refosco 15 na Opčinah pa ukradeno Daljevo sliko.

Preiskava se nadaljuje.

V TOREK PRED KAZENSKIM SODIŠČEM

ŠTIRI OBSODBE ZARADI
TATVIN V AVTOMOBILIHDva obtožena je sodišče oprostil, dvema
pa odpustilo kazni zaradi mladostnosti

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (predsednik Visalli, prisodnik D'Amato in Amadio, državni tožilec Brenčič, zapisnikar Rubini) se je moralo v torek zagovarjati 8 mladih. Tržačani: 22-letni Roberto Saxida, 20-letni Riccardo Dotti, 18-letna Alessandra Coletti, 20-letni Guido Caratti, 21-letna Mirella Perant in 18-letni Sergio Perant so bili obtoženi tatvine, 19-letni Mauro Zobeč in 23-letni Pier Paolo Marchesan pa sta bila obtožena neprevidega nakupa. Na zatožni klopi bil moral sedeti tudi 19-letni Alessandro Grezzi, ki je bil prav tako obtožen tatvine, ni se pa predstavljal sodnikom, ker je trenutno v kriminalistični umobolnici v Regio Emilii. Grezzi je namreč 11. novembra letos izsiljeval sestro znanega trgovca Frisorija in okoliščine tega izsiljevanja so se zdela preiskovalnemu sodniku tako nenavadne, da je za mladeniča odredil psihiatrični pregled.

Sodna razprava je bila osredotočena na Saxido, ki je bil obtožen kar 27 tatvin, ki naj bi jih opravil jeseni leta 1974. Gre večina tatvin za tatvine v avtomobilih, ki jih je Saxida opravljal z dokaj običajno tehniko. Iz avtomobilov je kradel radijske sprejemnike, nadomestne dele in razne predmete, ki so jih lastniki puščali v svojih vozilih. Kradel je tudi v nekem javnem lokalu v seslanskem kabinu in v avtomatih v telefonskih kabinah. Večino tatvin je včeraj priznal, trdil pa je, da je vse opravil sam in da mu pri tem ni nihče pomagal. Sodišče je delno sprejelo to pričevanje, saj je spoznalo Saxido za krivega samo tistih tatvin, ki jih je priznal, in ga obsodilo na leto in 6 mesecev zapora ter na 150.000 lir globe. Sodniki so spoznali za krive še tri obtožene in sicer Dotti (7 mesecev zapora in 60 tisoč lir globe), Perantovo (7 mesecev in 60.000 lir globe) in Carattija, ki so ga obsodili na 6 mesecev zapora in na 60.000 lir globe, vendar pa ne zaradi tatvine temveč zaradi kupovanja ukradenih predmetov. Dotti je kazen še odedel, za druge tri obtožene pa je kazni pogojna; vsi bodo morali seveda plačati sodne stroške.

Obvestilo županstva

Občina sporoča, da je župan izdal odlok za spremembe na prednostni smeri Trg Libertà - Obrežje - El-

PO KOPRSKEM RADIU

Novoletna oddaja
o Slovincih v Italiji

Radio Koper je v svoje noveletne oddaje vključil letos tudi oddajo, namenjeno Slovincem v Italiji. Oddaja je bila na sporedu v četrtek ob 16.30, v njej pa so spregovorili o željah in zahtevah Slovincem ob novem letu predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze Boris Race, trije novorojeni župani slovenskih občin tržaške pokrajine: Albin Škerk za devinsko-nabrežinsko občino, Edvin Svab za dolinsko in dr. Pavel Colja za republiško občinsko upravo. Slovinci na Goriškem in v Benški Sloveniji sta podprala dva mladinska, in sicer Damjan Klanjšček iz Oslavji pri Gorici in Jože Ker iz Barda v Terški dolini.

Oddaja, ki jo je pripravila novinarica Radia Koper Neva Lukeš, je tako v kratko odmerjenem času zajela vsaj v glavnih oblikih borbe Slovincem v Italiji za njihove pravice v preteklem letu in pa njih želje, da bi jim novo leto prineslo resnično globalno zaščito vseh njihovih pravic.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

VESTI Z ONSTRAN MEJE

SILVESTROVANJE NA KOPRSKEM

Precej gostov iz Italije, Avstrije in Švice

Po vsej Primorski so tudi letos pričakali novo leto v veseljem in prisrčnem razpoloženju. Ob Bova do Savudrije so bili vsi lokali polni zasedeni, vendar je bilo več gostov kot domačinov. V mnogih primorskih hišah so namreč silvestrovali kar v družinskem krogu ob televizijskih sprejemnikih ter ob bogato založenih mizah. Med gosti pa smo opazili letos razen Slovincem iz tujosti tudi precej Beograjčanov in Zagrebčanov, veliko je bilo nadalje rojakov iz zamejstva Italijanov iz notranjosti republike, ob tujcev iz drugih evropskih držav pa Francozov, Švicarjev, Avstrijcev in zahodnih Nemcev. Po samezni hoteli na obali so bili skoraj v celoti rezervirani za skupine iz Avstrije in Švice, ki so se pripeljele z lastnimi avtobusi. Od polnoči dalje je bil na obalni cesti skoraj tak promet kot ob nedeljah med glavno turistično sezono. Kljub gostemu prometu ni bilo na Koprskem hujših prometnih nesreč, na Koprskem pa sta se pripetili dve s hujšimi posledicami.

Po vsem Primorskem so predstavniki občinskih skupščin priredili tradicionalne novoletne spreje-

me, prav tako pa so bila na ob-

mejnih prehodih tradicionalna sre-

čanja jugoslovanskih in italijanskih

obmejnih organov. Izmenjali so si

čestitke in darila ter so zaleželi

se uspešnejše sodelovanje v prihod-

njem letu.

V novoletni noči so zagledali luči

sveta na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

meček rodila punčko, pet minut pre-

je polnoča pa je prijel na svet fan-

teček Silve Jug. V koprski porodniš-

nici se je letos rodil prvi otrok ob

štirih jutraj, ki je Rezia Maršić

povila punčko. Zanimivo pa je, da

se v postojniški porodnišnici letos ni

rodil na Silvestrovo noben otrok, kar

ne pomeni, da je vrsto let.

● **Autonoma ustanova** za ljudske

hiše je objavila natečaje za dodeli-

te stanovanj na Primorskem trije mali

državljeni. V novogoriški bolnišnici

se 35 minut po polnoči Irena Ma-

KOT BI ČLOVEŠTVO ŽE NE IMELO DOVOLJ DRUGIH PROBLEMOM

Inurbacija ali beg ljudi s podeželja bo privedel svet v brezizhodno stisko

Če se bo pojav nadaljeval s sedanjo naglico, bo konec stoletja živel v mestih že od 4 do 5 milijard ljudi - Milijonsko mesto brez kanalizacije

Tržičan naj si glede tega ne dela skrbi. Njemu zares ne grozi nobena neposredna nevarnost, saj je Trst menda edino večje mesto v Italiji, katerega prebivalstvo se manjša, vtem ko marsikatero drugo mesto doživlja tako imenovano eksplozijo, ki zaskrblja sociologe in upravljavce. Pa ne gre le za italijanski pojav, pač pa za svetovni problem, kateremu, kaže, ni zdravila, pa čeprav se je pred kakim letom začel kazati v nekaterih ameriških metropolah pojav tako imenovanega bega iz velemesta na periferijo, ki pa je imel obratno posledico od tega, kar se je želelo. Da ne gre za majhno stvar, nam bodo povedali nekateri podatki.

Svet se urbanizira s strahotno naglico. Iz vseh krajev in predelov sveta poročajo o begu ljudi s podeželja v mesto. Naglica inurbacije prebivalstva je tolikšna, da večina dežel nima sredstev, da bi se postavila po robu problemu, ki iz tega nastaja. Celo zelo bogate ZDA ne vedo, kako bi rešile vprašanje New Yorka, ki je prav ali tudi zaradi tega postaja za veliki likansko finančno težavo.

Ta do pred nekaj desetletji malone nepojmljiva eksplozija mestnih naselij vsiljuje sodobni družbi izredne probleme. Zahteva velike in pomembne sklope, oziroma rešitve, ki jih z raznimi ukrepi tako imenovane zapore mest ne bo mogoče rešiti. Inurbacija zahteva namreč tolikšne investicije, da jih nobeno gospodarstvo tudi večjega in bogatejšega mesta v kratkem ne bo več zmoglo.

Pred poldrugetletjem je na Zemlji živel tri milijarde in pol ljudi, danes smo pri štirih milijar-

dah. Pred petnajstimi leti je tretjina tedanjega prebivalstva sveta živela v mestih. Kakor pravijo strokovnjaki bo konec tega stoletja stalo na Zemlji, malo manj kot dvakrat toliko ljudi, kot nas je danes, to se pravi, da nas bo tedaj obilnih sedem milijard. In če se bo pojav inurbacije nadaljeval v sedanjem tempu, bo leta 2000, kar je dejansko že čez 25 let, živel v mestih že 50 ali celo 75 odstotkov vseh ljudi, to se pravi že štiri ali celo pet milijard ljudi. To se pravi, da se bo prebivalstvo mest podvojilo, celo potrojilo.

Vse do pred koncem 19. stoletja je bilo razmeroma malo mest, ki bi štela milijon prebivalcev. London je bil dosegel milijon prebivalcev leta 1820, toda v prvih desetih letih našega stoletja je bilo na svetu le enajst mest, ki so imela milijon ali več prebivalcev. Leta 1950 je bilo že 75 milijonov mest, danes, 25 let pozneje, pa je na svetu že 191 mest, ki štejejo nad milijon ljudi. Med ta mesta spadajo tudi pod mestno Curitaba v Braziliji ali Lalajpur v Pakistanu. Se bolj zaskrblja napoved strokovnjakov, ki pravi, da se bo že v prihodnjih desetih letih število milijonov mest povečalo na 273. Od tega bo v Evropi 45 milijonov mest, veliko več pa jih bo v Aziji in v obeh Amerikah.

To pa pomeni, da lahko pričakujemo vrtočlovo povečanje gospodarskega mesta, torej nastajanje ogromnih mestnih konglomeratov, ki se bodo razrašali predvsem v nerazvitih predelih sveta, s čimer bodo nastajali novi problemi, na katere človeštvo še ni pripravljeno. Gre namreč za vprašanje, kako bo-

do nerazvite dežele, ki komaj komaj ležejo dalje, prehranjevale velike urbane konglomerate, kako bodo te dežele poskrbele za stanovanja vedno novih milijonov meščanov, kako bodo uredile mestni transport in podobno, da ne govorimo o zaposlitvi vseh teh milijonov ljudi, ki rinejo v mesta.

Sociologi se sprašujejo, zakaj vse to? Razlogov je veliko. Pred četrto stoletja je na 50 največjih mest na svetu odpadlo na Evropo 16, ne razviti svet pa je imel tedaj 15 takih mest. Če bo šel razvoj po sedanji poti, bodo 1985. leta odpadla na Evropo le tri največja mesta, na dežele v razvoju pa kar trideset največjih mest, ostalih sedemnajst največjih mest na svetu pa bo odpadlo na ZDA, Kanado in Avstralijo. Čež deset let bo na svetu že 17 mest, ki bodo štela več kot 10 milijonov prebivalstva. Od teh jih bo kar sedem v Aziji, štiri bodo v Latinski Ameriki, tri v Evropi, dve v ZDA in eno v Afriki. In, da povzamemo, zakaj se ta inurbacija tako naglo veča? Varokov je velikom: ljudje bežijo s podeželja, ki jim ne nudi udobja, ki bi ga radi imeli, podeželje ne nudi tudi razvojne možnosti mladini, otrokom; celo življenje je v mestih kljub onesnaženemu zraku in vsem drugim mestnim nevšečnostim daljše kot na podeželju.

Navedli smo številke in podatke. Ustvari se bomo še pri izredno zanimivem, pa čeprav negativnem pojavu. Statistiki pravijo, da živi v Manili, v Caracasu, v Kairu, v Kinšasi in v nekaterih drugih velikih mestih na stotisoče, celo na milijone ilegalcev. Ponekod je že vsak tretji meščan ilegalno naseljen. Omenili smo neke formalnosti, ki prepovedujejo naselitev v mestih. Ponekod se tega držijo, ljudje pa se kljub temu vseljujejo. Ker ne morejo živeti legalno, živijo pač ilegalno. Toda ne glede na to, katero mesto nerazvitega, pol razvitega, včasih celo razvitega sveta more nuditi novim priselcem, novim meščanom vse tisto, kar potrebuje poprečen človek: namreč streho, kruh, šolo, socialno in bolniško oskrbo. Turin je prav gotovo bogato mesto, saj je staro in industrijsko močno razvito. In vendar je v Turinu na desettisoče ljudi, ki nimajo primernega stanovanja, da ne govorimo o zdravstvenih, šolskih in drugih potrebah.

Prenesimo to v druga okolja, v okolje nerazvitega sveta s še močnejšim dotokom ljudi v centre, ki industrije in drugega bogastva skoraj ne poznajo. V Rio de Janeiru, v Sao Paulu in drugod imajo cela mesta tako imenovanih "favel", torej mest iz barak, ki so nagnete druga ob drugi in zgrajene iz pločevine, desk, celo lepence. Milijoni ljudi živijo v takšnih zasilnih naseljih. Sicer pa čemu bi hodili v tužino, ko se tudi "vseeno mesto", glavno mesto Italije Rim lahko "pobahne" z desetstisočimi meščani, ki živijo v prav enakih stanovanjskih razmerah. Sicer pa je to pojav, ki postaja svetovni pojav, ki pa je povezan tudi s klimatskimi razmerami, saj živi v Calcuti nad pol milijona ljudi brez strehe, celo brez zasilne strehe v obliki barake, ker spijo ljudje enostavno na pločnikih, na ulici.

In pojav se bo iz leta v leto širil in večal, rešitve pa ne vidi nihče. Bombažski arhitekt Charles Correa meni, da primanjkuje Indiji dvanajst milijonov stanovanj. Kdaj bo ta dežela zbrala sredstva za to, da bi spravila pod streho te brezdomce, če pa se vsako leto prebivalstvo dežele poveča za novih deset celotno dvanajst milijonov ljudi.

Drugi primer: glavno mesto Nigerije Lagos šteje nekaj nad poldrugetlet milijon prebivalcev. To se pravi, da gre za mesto, ki je za pet Trstov. In vendar to mesto nima niti "kanalizacije". Prebivalstvo tega mesta pa se veča s tolikšno naglico, da bo čez deset let štelo že štiri milijone ljudi. Kako bodo mestne oblasti rešile stanovanjski, higieni, prehranski in vse druge probleme mesta s štirimi milijoni ljudi, če niso doslej zmogle niti kanalizacije osrednjega dela mesta. In Nigerija ni tako siromašna dežela, saj ima veliko nafte. Peru na primer je v še slabšem položaju. Trenutno je v velikih materialnih in finančnih težavah, nima pa nikakršnih konkretnih virov, njegovo glavno mesto Lima pa bo konec stoletja v še hujših težavah, kajti štela bo šest milijonov ljudi, od česar bo kar 4 milijone in pol odpadlo na inurbirano podeželsko prebivalstvo.

V tem smislu bi lahko nadaljevali še dolgo dolgo, v nedogled in podatki bi se ponavljali in kazali strahoto, na katero opozarjajo strokovnjaki, pa čeprav brez odziva. Simbol pa se bodo v kratkem sestali predstavniki številnih držav na mednarodno konferenco pod naslovom "Habitat". Konferenca bo pod pokroviteljstvom Združenih narodov in glavna tema bo, kako rešiti stanovanjski problem človeštva. Vendar v tem primeru ne gre le za samo streho, pač pa za omogočenje novim milijonom, v bodoče celo milijardam ljudi tudi zaposlitev, zdravstveno službo, šolo, transport, razvedrilo in še vse drugo, kar spada v normalno življenje. Konferenca bo v juniju letos.

VOJVODINSKO MESTECE NI ZNANO LE PO SLADKORJU

«Sladka» Crvenka in njeni ljudje

V mestecu živijo sedaj predstavniki 22 narodov - Poslednji Vietnamci je umrl pred nedavnimi - Upokojeni natakari imajo tri snah, vsaka je druge narodnosti

«Vprašuješ me, prijatelj, kako v Crvenki živimo med seboj ker Crvenka, in to si dobro zapomni, ni navadna vas, pač pa majhna Evropa, celo več kot Evropa. In me vprašuješ, kako živimo? Naša vas ima med svojimi stalnimi prebivalci pripadnike več kot dvajset narodov ali če hočemo narodnosti. Kje na svetu boš našel kaj takega in kje boš doživel, da bodo pripadniki tolikih narodov in narodnosti, živeli v slogi in bratstvu? Zapomni si, nečem ti držati neke pridige, niti ne neke politične govorance, nasprotno. Toda poznaj vsako hišo, vsak dom, vsakega človeka, rekel bi lahko vsak kotiček vasi, ker že dolga leta kot poštar raznašam po vasi pošto — pravi Crvenčan Jerko Aliteza, ki pa je po rodu iz Hercegovine.

Do pred nedavnimi so v tem enajstajšem jugoslovanskem mestecu (toda namreč pridelujejo sladkor, ki jo v domači tovarni predelujejo v sladkor op. prev.) živeli pripadniki 26 narodov oziroma narodnosti. To število pa se je nekoliko skrcilo in živijo sedaj v Crvenki ljudje 22 narodnosti. Tako pravi na mestnem odboru.

Mnogi so prišli iz daljnih krajev in prinesli s seboj tudi svoja imena, ki so precej drugačna od običajnih srbskih ali hrvaških rekli bi domačih imen. Poleg Srbov, Hrvatov, Crnogorcev, Makedoncev, Slovencev, Bosancev in Hercegovcev živijo v Crvenki tudi pripadniki mnogih drugih narodov kot so na pr. srodni Madžari pa Rusini in Rusi, Nemci in Albanci, Ukrajinci, Čehi in Bolgari, nadljetje Slovaki, pa tudi Grki, Romuni, Poljaki, Romi oziroma Cigani, Egipčani, Judje, Turki, Italijani in drugi. Pred leti je umrl zadnji tukajšnji Vietnamec. Pokopali so ga

na vaškem pokopališču. Zelo popularni Mongol Bembe je bil trideset let zelo cenjen delavec v tovarni sladkorja. Prebivalci Crvenke se ga spominjajo tudi po tem, ker je bil točen kot ura. Ko pa je dospel do upokojitve, se je preselil drugam.

Rekli smo, da so sem prišli ljudje od daleč s svojimi imeni, ki pa so bila za «domačo rabo» nekoliko neprikladna in ljudje v Crvenki so jih kar preprosto «podačili» in nosili te imena so na to tudi pristali. Tu se nihče ne trka na svoja prsa, ker da pripada tej ali oni narodnosti. Nasprotno narodnostne razlike se raje potišajo, da je medsebojno življenje bolj složno.

«Ime mi je Mihajlo Cicmil. Sem natakari v pokuju, star sem 67 let. Obvladam sedem jezikov. Od 1920. leta dalje sem živel v Makedoniji, kamor sem prispel v begu pred bedo iz kamnite Pive v Črni gori. Leta 1933 sem se oženil. To je moja žena, Grkinja. Ime ji je Paskalina. Je iz nekega kraja blizu Aten. Njeni so pobegnili iz Grčije v Strumico, ona pa je pobegnila od svojih za menoj. Za njo so prišli njeni bratje, da bi jo odpeljali spet domov. Toda Paskalina se je bila že odločila in je rekla ne, ker je hotela ostati s svojim Mihajlom, torej z menoj.»

Mihajlo in Paskalina sta imela pet otrok: tri krepke sinove in dve hčerki, pravi lepotic. Iz Makedonije so se preselili v Crvenko pred desetimi leti. Svojo zgodbo Mihajlo Cicmil nadaljuje takole: «Imam tri snah. Ena od teh je Hrvatica, po rodu iz Splita, druga je Srbkinja, Sumadinka iz Kragujevca. V. M.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

RADIO VIZIJA

SOBOTA, 3. JANUARJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: Proces proti Robespieru
12.55 Komični filmi: NORE GLAVE in STANLIO IN OLIO
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
14.00 Tedenska oddaja o vzgojnih problemih
17.00 DNEVNIK in Izžebanje loterije
17.15 Program za najmlajše
17.40 Program za mladino: Kitara in fagot
18.30 Poljudna znanost: LENINGRAD

Italijanska televizija bo prikazala Leningrad v dveh nadaljevanjih, katerih prvo bo na sporedu danes. Leningrad se je pred oktobrsko revolucijo imenoval Petrograd ali se prej Petersburg. Zgradil ga je ruski car Peter I. pred 250 leti. Petrograd je bil dve stoletji glavno mesto Rusije in sicer od časa, ko je njegov ustanovitelj Peter I. prenesel prestolnico iz Moskve na rob tedanjega cesarstva, ker je računal da bo s tem odprl Rusijo svetu. V Leningradu se je tudi začela oktobrsko revolucija. Leta 1941 so nacisti mesto obkolili in 900 dni se je leningraško ljudstvo upiralo nacizmu in v tem boju žrtvovalo okoli 600.000 življenj. Leningrad pa ni zanimiv le zaradi svoje velike zgodovine, pač pa tudi za to, ker je zares zelo lep, saj mu pravijo tudi severne Benetke

18.55 Koncert
19.20 Nabožna oddaja, Italijanske kronike in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 (DI NUOVO) TANTE SCUSE
Glasbeno - govorna prireditev, ki jo vodi Sandra Mondaini in Raimondo Vianello, s katerima sodeluje ansambel Ricchi e Poveri in več drugih znanih umetnikov. Kot poseben gost bo nocoj nastopila znana pevka Iva Zanicchi
OD A DO Z: DOGODEK, KAKO IN ZAKAJ?
Zelo zanimivo oddajo pripravila Luigi Locatelli ob sodelovanju Paola Beluccija
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

19.00 Tedenska športna oddaja Dribbling in Športni dnevniki
20.00 Profili ital. povojnih skladateljev: Angelo Paccagnini
Simfonični orkester rimske RAI bo pod vodstvom samega avtorja izvajal Paccagninjevo skladbo Flow II.
20.30 DNEVNIK
21.00 La città del sole — Mesto sonca

La città del sole je film, ki ga je napravil Gianni Amelio leta 1972 v okviru poskusnih programov TV. V njem nastopajo Giulio Brogi, Umberto Spadaro, Giancarlo Palermo, Bedi Moratti itd. Gre za fantastično zgodbo, ki pa temelji na resničnih zgodovinskih osnovah in prikazuje trenutke iz življenja Tommasa Campanelle. Film je ambientiran v italijanskem jugu v začetku 17. stoletja. Nekaj let prej, preden se začne to dogajanje, je v Kalabriji prišlo do poskusa upora proti španski vladi. Upor je začel Campanella, vendar je vstaja propadla in filozofa so vstaknili v ječo skupaj z nekaterimi drugimi dominikanci, ki so jih obdržali spletki in državne udare. Toda Tommaso Campanella ni preprosti človek. Njegove ideje ostanejo žive v Kalabriji.

POČITNICE NA VENERI
TV film je režiral Claude Guillemit
Politijska enota, ki se v Parizu ukvarja z izrednimi primeri, je v središču tudi današnjega TV filma. Policija skuša ujeti znanega goljufa, ki si je večkrat zamenjal ime in ki vodi potniško agencijo pod imenom Karkarian. Goljuf izkorišča naivnost tistih ljudi, ki zelo radi potujejo in organizirajo »potovanja« na Venero. Seveda morajo kandidati za potovanje plačati precejšnjo vsoto in dati veliko za akontacijo. Toda lepa prebivalca Venera, ki so jo poslale rojakinje na Zemljo, naj protestira proti tujim vsiljivcem, se pojavi na policiji... Ko pride od tega, prevzame zadevo v roke inšpektor Paumier

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

16.35 Po belih in črnih tipkah
Današnja oddaja obsega romantično obdobje, ko je klavir glavno gibalno glasbene dejavnosti. Na vrsti bodo skladbe najrazličnejših skladateljev
17.05 DAVID COPPERFIELD, serijski film
18.15 SVET V LETU 1975
19.15 Risanke
19.30 DNEVNIK
20.00 KOTČE, film
Delo je režiral Jack Lemmon leta 1971. Gre za zgodbo priletnege vdovca, ki ljubi otroke, pse, cvetje in vse v življenju prijetne stvari. Na nesrečo pa živi s sinom, snaho in vnukom in po seboj snaha ga težko prenaša in bi ga rada spravila v dom za ostarele. Toda Kotč je preveč nevsakdanji človek, da bi se prepustil letom in osamljenosti. Ker je finančno in tudi sicer neodvisen, se odpravi v svet

21.15 DNEVNIK
22.05 Iz sporeda drugih jugoslovanskih TV

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.30 Risanke za otroke
20.15 DNEVNIK
20.30 SENCE IZGINJAJO OPOLDNE, serijski film
21.30 Hollywood, dokumentarni film
22.20 Vesolje, balet

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
Poročila: 7.05 Jutranja glasba: 11.35 Iz tedenskih sporedov: 13.30 Glasba po željah: 17.00 Za mlade poslušalce: 18.15 Umetnost in prireditve: 18.30 Simf. glasba: 19.10 Po drvinah in krožkih: 19.40 Pevska revija: 20.00 Sport: 20.35 Teden v Italiji: 20.50 Oton Zupančič - Miroslav Košuta: Sveti trije: Kralji: 21.10 Orkester: 21.30 Popevke: 22.30 Solist tedna.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila: 7.40 Jutranja glasba: 8.35 Prijetna glasba: 9.00 Folklor: 10.45 Nasveti: 12.00 Glasba po željah: 13.35 Glasba po željah: 14.15 Mini juke box: 14.35 Ital. zbori: 15.45 Solisti in orkestri: 16.45 Poje ansambel Rollet: 17.00 Primorska in njeni ljudje: 17.15 Orkester Conniff: 18.00 Vročih sto kilovatov: 18.35 Domače viže: 19.00 Prenos RL: 19.30 Glasbeni vikend: 22.00 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00
Poročila: 6.30 Jutranja glasba;

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Bodite nepopustljivi glede poglavitnih težav. Rešili boste vrsto družinskih vprašanj.
BIK (od 21.4. do 20.5.) Odlično razumevanje s sodelavci. Zadržite se vse, ki se ukvarjajo z umetnostjo
DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Dosegli boste lep uspeh. Pozabite na krivice, ki so vam bile storjene nehoti.
RAK (od 22.6. do 22.7.) Novi elementi vam bodo omogočili boljše spoznavanje sodelavca. Zvestoba je temelj čustvenih odnosov.
LEV (od 22.7. do 22.8.) Novosti v vašem delu bi utegnile škoditi. Na kratko boste opravili z nekim natočevanjem.
DEVICA (od 22.8. do 22.9.) Premagati boste morali nevesnčana nasprotovanja. Neki nesporazum postaja jasen.
TEHTNICA (od 22.9. do 23.10.) S svojo podjetnostjo si boste v poklicnem delu zagotovili lep uspeh. Ljubosumni boste.
ŠKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Ostanite zvesti programu, ki ste ga že doleteli. Najmlajši bodo preprečili izpolnitev programa.
STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Nekateri gospodarski težave, ki pa jih boste premagali. Srečali boste prijatelja.
KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Neki spor se bo rešil v vaš prid. Upoštevajte občutljivost neke osebe
VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Odlično razpoloženje za potovanja in čiske. Neko pojasnilo bo poenostavilo vaše načrte.
RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vprašali vas bodo za nasvet. Napetost v družini, toda vse bo ostalo po starem.

Jesenski motiv iz Mačkoli (Foto M. Magajna)

V zadnjih pogovorih smo se podrobno ustavili pri razbremenitvah na davku na dohodek fizičnih oseb, ki se odmerja na osnovi enotne davčne lestvice. Govorili smo o splošnih popustih in o dopolnilnih olajšavah, ki pripadajo delojemalcem in upokojencem. Danes bomo spregovorili še o zadnjem, doslej še neobravnavanem popustu, ki pripada davkoplačevalcem v zvezi z družinskimi člani, ki so jim v breme.

Do teh popustov imajo pravico vsi davčni obvezanci brez izjeme. Glavne določbe v tem pogledu pa so naslednje:

1. Davčni popust za ženo znaša 36.000 lir letno ali 3.000 lir mesečno, neglede na kakršne koli morebitne njene dohodeke;

2. Če družinski člani nimajo nad 840.000 lir letnega dohodka, priznava v breme davčnega obvezanca naslednje osebe:

- mladoletne otroke, posinovljence, otroke drugega zakonca; čeprav se polnoletnost sedaj doseže z 18. letom, imajo pravico do popusta (kakor doslej) tudi polnoletni otroci, pod pogoji, ki so navedeni v naslednji točki;
- polnoletne otroke ki so za delo trajno nesposobni, ter študiirajoče otroke do 26. leta starosti; pri tem so vključeni tudi posinovljenci in otroci drugega zakonca;
- nad šestdesetletni starši in tisti; po sedanjih določbah ni potrebno, da starši in tisti prebivajo v družinski skupnosti; davčnega obvezanca za priznanje popusta;
- krvne in svaške sorodnike, ki imajo pravico do alimentov in se te pravice tudi poslužujejo;

V primeru zakonske ločitve ali razveze ima pravico do popustov

Pogovori o davkih

DAVČNE RAZBREMENITVE ZA DRUŽINSKE ČLANE

za otroke tisti zakonci, ki mu sodni odlok nalaga dolžnost alimentov.

Vsi popusti se zračunavajo v mesečnihah in pripadajo od meseca, ko dozorijo zadavni pogoji (poroka, rojstva, dopolnitve starosti itd.).

V letu 1976 bo začela veljati nova lestvica popustov v zvezi s številom oseb, ki so v breme. Omenili smo že, da ima davkoplačevalec vedno pravico do odtegljaja za ženo in da se potem, takem ne vključuje med ostale šteto osebe, ki so v smislu povečanega v breme davkoplačevalcev.

Davčni popusti v letnem razmru so v zvezi s številom oseb od 1.1.1976 takole določeni:

za eno osebo 14.000 lir; za dve osebi 29.000 lir; za tri osebe 46.000 lir; za štiri osebe 63.000 lir; za pet osebe 100.000 lir; za šest osebe 142.000 lir; za sedem osebe 199.000 lir; za osem osebe 306.000 lir; za vsako osebo nad osem pa 124.000 lir.

V primeru vdovstva ima prvi otrok pravico do popusta ki je predviden za ženo (36.000 lir) in se seveda ne prišteva med ostale osebe, za katere veljajo pravkar navedene olajšave.

Mesečne popuste si lahko vsak sam izračuna, tako da ustrezne letne popuste deli z 12.

Opazili smo, da se zlasti v kategoriji odvisnih delavcev in upokojencev malokdo poslužuje ugodnosti, ki so predvidene za taste. Skoraj vsi so namreč lani spregledali, da po naknadnih spremembah davčnega zakona ni potrebno so bivališče teh oseb z davčnim obvezancem. Zaradi strani pa je tudi res, da je olajšava za taste in v nekaterih primerih tudi za strahotno možna le z davčno prijavo 740, saj dajalci prejemkov in pokojni avtomatično priznavajo na mesečnih izplačilih listih le olajšave za taste osebe, ki imajo pravico do družinskih doklad, ki jih zakon ne predvideva za taste.

VAŽNO ZA NEPREMIČNINSKE LASTNIKE

Na dan 31. januarja 1976 morajo prizadeti prijavitelj morebitne spremembe, ki so nastale pri nepremičninskih dohodkih v teku preteklega leta. Navedeni rok velja za zemljišča in za zgradbe. Do istega roka morajo lastniki vložiti na mestni kataster (catast. edizio urbano) tudi predpisane listine za zgradbe, ki so bile dokončane

med letom 1975.

Na navedene okolnosti opozarjamo predvsem lastnike zemljišč. Ogromno je namreč parcel, ki so že zdavnaj izgubile svojo produktivnost, predvsem zaradi opuščenosti obdelovanja (n.p. vinogradi deklarirani v travnike ali pašnike). Doslej so bili zemljiški davki precej nizko odmerjeni in se zaradi tega lastniki skoraj ni izplačalo sprejemljive prijave. Davčne tarife bodo tudi za leto 1976 (tako za zemljišča kakor za zgradbe) ostale nespremenjene, vendar priporočamo vsem, naj zadevo takoj čimprej reševati, ker ni težko predvideti, da se bo davčni vijak že v letu 1977 poostil.

Isto velja za dohodka na zgradbe. Mnogi plačujejo davke celo na poslopja, ki jih že ni več (zaradi naravnega propadanja, rušenja itd.). Večkrat se je tudi uporaba poslopja v celoti ali deloma spremenila (n.p. poslovni lokal spremenjen v druge namene itd.).

Seveda bi morali prizadeti lastniki nepremičnin do navedenega roka prijavit tudi izboljševalne spremembe (n.p. nove sadovnjake in vinograde). Ker globe zaradi zamoučevanja zemljiških dohodkov v primerjavi s tistimi, ki so razvidni v katastru, niso posebej hude, so se prenekaletni lastniki odločili za molk, tudi zato ker davčna uprava ne utegne, kot ji sicer zakon nalaga, izvrševati periodične preglede. V nekaterih primerih pa so kmetovalci prisiljeni prijavljati spremembe pri prijavi, ker bi sicer ne bili deležni raznih podpor za izboljšave.

ST. OBLAK

SMUČANJE

ZARADI DEŽJA IN VROČINE

NAMIZNI TENIS

DANES IN JUTRI

Tekme za svetovni pokal v nevarnosti

Morda preložen ženski smuk v Pfrontnu

Za moške bo v Garmischu važna tudi kombinacija: ugodni trenutek za Thönija?

PFRONTEN, 2. — Organizatorji ženskega smuka za svetovni pokal so morali tudi danes odpovedati preizkusne vožnje. Dež in veter sta namreč precej pokvarila prognozo, tako da bo odbor šele jutri odločil o usodi tekmovalcev. Še najbolj verjetno je, da bodo smuk preložili na nedeljo.

Težave sicer niso samo v zvezi s prognozo, ampak tudi z obratovanjem raznih objektov. Tako je na primer izredno močan veter onemogočil uporabo skiliftov.

GARMISCH, 2. — Tudi moški bi morali v nedeljo začeti s tekmovali.

Franz Klammer se išče tisto formo, ki ga je lani privedla do naslova kralja smuka

nji za svetovni pokal, in sicer s slalomom, naslednji dan pa še s smukom.

Privedite bo še posebno vplivala na lestvico, ker pride tokrat v poštev za točke tudi kombinacija, od katere si največ obeta Italijani in še posebno Gustav Thöni, ki bi lahko nadoknadil svoj zaostanek za Stenmarkom in Grosom. Sicer pa je tudi ta prireditev v nevarnosti. Snega je zelo malo (in to je pokazala tudi televizija med smučarskimi skoki), temperatura pa izredno visoka (8 stopinj nad ničlo!) in marsikateri tekmovalci se izrazili bojazni, da se v smuku sploh ne bo moglo tekmovali, ne da bi prišlo do nevarnih padcev. Med drugimi je to izjavil tudi Klammer, ki je lani na tej progi dosegel povprečno hitrost 109,418 km/h. «Tokrat bo dovolj dosti manj, da končamo v bolnišnici», je dodal avstrijski as.

Klammer bo na vsak način nastopal tudi v slalomu. Lani se ni meril v tej panogi, letos poleti pa je

Thöni, Radici, Plank in Gros: «modri plazi», ki se letos noče in noče usiti. Pa ne da so tudi tega krive slabe snežne razmere?

veliko treniral (svojo kariero je sicer začel kot specialist v veleslalomu). Mnogi so temu pripisali njegovo začetne neuspehe, sedaj pa bo moral dokazati, da so bili ti treninji res koristni. Nasprotnega mnenja je Gros, katerega bi italijansko vodstvo rado preprečilo, naj se udeleži smukov, temu pa je odgovoril s pripombo, da je že enkrat zmagal pokal izključno s slalomom.

TENIS

SAVIGNANO SUL RUBICONE, 2. — Od ponedeljka, 5. do nedelje, 11. januarja, bo v tem mestu teniški turnir «indoor» v ženski in moški konkurenci. Prireditve se bo udeležilo večje število italijanskih igralcev, tokrat pa bosta odsotna Adriana

no Panatta in Paolo Bertolucci. Ženski turnir pa se bo odvijal brez veteranke Lee Pericoli.

Newcombe in Ruffels

MELBOURNE, 2. — Na mednarodnem teniškem tekmovalcu Avstralije je Newcombe premagal Casseja s 6:4, 6:4, 6:1. Ruffels pa je odpravil Rocheja s 7:6, 2:6, 7:6 in 6:4.

V ženski konkurenci je Avstralka Goolagong premagala rojakinjo Gourlay s 6:3, 6:3; zastopnica ČSSR Tomanova pa je odpravila švedinjo Ekblom s 6:3, 6:2.

KAIRO, 2. — V 3. kolu evropske cone za Davisov pokal v skupini A je Egipt premagal Irsko s 4:1.

Krasove zastopnice na turnirju v Švici

Prireditve bo v Chiassu - Barve slovenskega društva bodo zastopale: Blažinova, Miličeva, Rebulova, Vesnaverjeva in Žigonova

Kot je postala že vsakoletna tradicija, se bodo danes in jutri Krasove namiznoteniške igralke (Blažinova, Miličeva, Rebulova, Vesnaverjeva in Žigonova) udeležile mednarodnega novoletnega turnirja v švicarskem mestu Chiasso.

V zadnjih dveh letih so se igralke iz zgornje občine vedno odlično odrezale na tem turnirju in osvojile prestižne zmage, kar jim je bilo v spodbudo za uspešno nadaljevanje v tekmovalni sezoni.

Letos so Krasova dekleta zelo dobro pripravljena, saj so v zadnjem mesecu po intenzivnih pripravah na prvenstvo A lige dosegle odlično formo in bi torej morala zapustiti najboljše vtis. Sonja Miličeva, ki se je

po anketi našega lista v lanskem sezoni že četrto proslavila kot najboljša zamejska športnica, brani v Chiassu dve prvi mesti iz lanskega in predlanskega tekmovalja. Zmagala je namreč v absolutni ženski kategoriji ter v ženskih dvojicah.

Izid letošnjega tekmovalja je tudi odvisen od kakovosti ostale konkurence, saj letos napovedujejo, da bodo poleg Švicark in Italijank nastopile tudi zastopnice iz Francije, kar povečuje važnost in negotovost tega tekmovalja.

Upoštevač trenutno dobro formo vseh petih Krasovih igralk, lahko upravičeno pričakujemo uspešen skupinski uspeh krasovk v kategoriji posameznice, mešanih in ženskih dvojic, z utemeljenim upanjem, da bodo naša dekleta dosegla tudi kako končno zmago.

— bs —

BOKS

ZA SVETOVNI NASLOV

Ali-Coopman v Kampali

NEW YORK, 2. — Boksarski dvoboj za svetovni naslov teške kategorije med prvakom Muhammadom Alijem in Pierrem Coopmanom bo verjetno v Kampali. V primeru, da bi organizator naletel na večje težave pri določitvi kraja dvoboja, potem pa bi se boksarja spoprijela v Sao Juanu v Portoriku.

Verjetno pa bo poleg velikega srečanja obnih težkatekornikov tudi dvoboj za svetovni naslov srednje teške kategorije med Angležem Contehom in ameriškim izizvalcem Cassidyjem.

KOLESTARSTVO

SANTANDER, 2. — V tem mestu so ustanovili novo kolestarsko ekipa z imenom «Teka». Kapetan tega moštva bo Portugalec Agostinho. Med novimi člani ekipe bi omenili še Lopez Carrila.

PLAVANJE

Triestina na 3. mestu

RIM, 2. — V posebni državni klubski lestvici je na prvem mestu Florentia, ki ima 1205,5 točke pred Lazio (1076,5) in De Gregoriam (1013). Ženski klubi: 1. Fiat 1065, 2. Lazio 934,5, 3. Triestina 713,5.

SMUČARSKI SKOKI

NOVOLETNA TURNEJA

Innauer glavni favorit

Hudi porazi nekaterih lanskih asov

GARMISCH, 2. — Sedemnajstletni Avstrijec Toni Innauer je že v drugem preizkušnji dokazal, da ni bila njegova zmaga v Oberstdorfu gola naključje. Lanski mladinski svetovni prvak je še enkrat nastopil zelo samozvestno, pa tudi zrelo, saj se je po prvem izrednem skoku izognil tveganju in si z minimalnim trudom zagotovil prvo mesto.

Tudi v drugem dnevu smo bili pričča hudim porazom nekaterih asov. Odpovedali so R. Schmidt, Stainer in Napalkov, ki so v preteklih letih sodili v sam vrh. Za Innauerjem so tako ostali predvsem Dannenberg (drugi v Oberstdorfu in tretji v Garmischu), Schnabl in Bachler, ki je že najsolidnejši od «stare garde». Med novimi imeni pa je treba še posebej poudariti nastop mladih svetovskih tekmovalcev Borovtina in Karapusova, pa Švicarja Grünigera. Hans Georg Aschenbach, ki lani ni nastopal zaradi težje operacije, je tokrat pokazal viden napredek in premagal v neposrednem boju mlajšega

šega in letos solidnejšega brata Dietra. Oba bosta lahko še posegla do višje uvrstitve. Med poraženci je treba tokrat omeniti še Čehe in Poljake, ki so na prvi prireditvi precej zablisteli (Hoehnl, Bobak), v Garmischu pa povsem odpovedali. Jugoslovani so žal, tudi letos v porazni formi, tako da morda celo lanske, že itak slabe bere, ne bodo znali ponoviti. Predvsem sta letos slaba Štefancić in Norčić, tako da je še največ pokazal mladi Loštrec, ki se je dokopal do 36. mesta v Oberstdorfu in do 53. mesta v Garmischu ter je na trenutni lestvici edini pod 50. mestom.

Lestvica za prva mesta je po dveh tekmah taka:

1. Innauer (Av.) 493,1
2. Dannenberg (NDR) 477,3
3. Schnabl (Av.) 467,8
4. Bachler (Av.) 461,8
5. H. G. Aschenbach (NDR) 455,0
6. Wanner 445,5; 7. Bobak 435,9; 8. Grüniger 435,1; 9. Hoehnl (CS SR) 432,6; 10. Steiner W. 431,9

Franko Perko in Aleksander Mazzuca, Borova mladinska košarkarja

KOŠARKA

V RAZNIH PRVENSTVIH

Borovci v gosteh Kontovelci v Trstu

Poletovi mladinci pred težko nalogo

PRVENSTVO «POMLAD»
Kontovelci bodo jutri igrali prvo finalno tekmo v tem prvenstvu s Pallacanestrom Trieste. Naši fantje, kot edini slovenski finalisti, bodo torej že v 1. kolu igrali proti favoritu za prvo mesto.

Ne glede na moč nasprotnikov pa smo prepričani, da bodo varovanci trenerja Petra Starca dali vse od sebe, kot so to storili že v prvem prvenstvenem nastopu z isto ekipo, ko so izgubili le za nekaj točk. Kontovelci skrito upajo (in mi z njimi) na ugoden dan celotnega moštva. Evtualna zmaga pa bi seveda pomnila za zamejsko košarko izreden uspeh.

SPORED FINALA

Jutri, 4. 1.
10.30 Kontovelci - Pall. Ts
Ponedeljek, 5. 1.
18.00 Kontovelci - Flaminio Terek, 6. 1.
15.00 Pall. Ts - Flaminio

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Borovci, ki so še vedno na prvem mestu na lestvici, bodo jutri gostovali v Trstu.

vali v Vilešah, kjer se bodo v okrajni postavi spoprijeli z domačim moštvom.

Ker je večina Borovih košarkarjev preživela praznike na snegu, je res tvegano predvidevati o jutrišnjem izidu.

MLADINCI

Po nerodnem spopredaju proti Scoglietto bodo borovci že danes igrali proti Don Boscu.

«Smučarji» se bodo vrnil v upati je, da borovci ne bodo tokrat zatajili. Ponoven poraz bi jih avtomatično izključil iz finala tega prvenstva.

Poletove košarkarje čaka jutri v športni palači težka naloga. Edi Sosić in tovariši se bodo namreč spoprijeli s Pallacanestrom Trieste, ki je trenutno drugi na lestvici in je obenem tudi z Interjem 1904 resen kandidat za vstop v finale.

KADETI

Košarkarska zveza je sporočila, da se bo prvenstvo kadetov za skupino C pričelo 11. januarja.

V prvem kolu bo Kontovelci doma (11. 1. od 11. uri) igrali proti Interju 1904; borovci pa bodo v soboto, 10. 1. igrali proti Servolani B. To srečanje bo v Dolini ob 18.30.

DEČKI

Prvenstvo dečkov se bo pričelo 6. januarja za A skupino, za B skupino pa 11. januarja.

6. januarja bo Bor igral proti Ferrovriari ob 11. uri na igrišču Ferrovriari; na Kontovelci pa bo ob 9.30 slovenski derbi Kontovelci - Polet.

Brežani bodo zaposleni 11. januarja, ko se bodo ob 12.30 v telovadnici v Ulci della Valle spoprijeli z Interjem 1904.

edko

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 3. januarja 1976

KOŠARKA

MLADINCI

17.00 v Vilešah

Bor — Don Bosco

JUTRI

NEDELJA, 4. januarja 1976

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

11.00 v Vilešah

Villesse — Bor

MLADINCI

11.00 v Trstu, Ul. Montecengio

Kontovelci — Pall. Ts

KOŠARKA

1. ITALIJANSKA LIGA

Jolly-Snaidero jutri ob 15. uri

RIM, 2. — Italijanska košarkarska zveza je anticipirala srečanje prve italijanske lige med Jollyjem in Snaiderom ob 17.30 na 15. uro. Tekma bo v Forliju in bo za obe ekipe izredno važna za uvrstitev med prvih šest najboljših italijanskih ekip.

AVTOMOBILIZEM

JOHANNESBURG, 2. — Južnoafriški bogataš Louis Luyt je ponudil 130.000 funtov, da bi pomagal organizatorjem VN Južne Afrike. To dirko, ki je že več let na seznamu prireditve za prvenstveno formulo 1, so svojo čas odpovedali prav iz finančnih težav, sedaj pa kaže, da jo bodo le lahko pripravili. Po odgovori VN Argentine in nevarnosti, ki preti VN Brazilije, bi ta vest morala dati malo duška avtomobilskim krogi.

Maj v deželi Sovjetov

ONKRAJ KAVKAZA 57.

Razumljivo, saj slehera akcija rodi reakcijo in tako smo bili takrat priča burni, včasih nezadržani in nekontrolirani reakciji mladih na vse tisto, kar so «uradni» sovjetski slikarji neprestano vsiljevali sovjetskimi gledalcem in kar je bilo vedno podrejeno izključno trenutni politični liniji, koristnosti danega trenutka in zahtevi enodnevnih akcije. Od tod ogromna platna kot razni kolhozni prazniki, ki so slabši od fotografij ali filmov in statično ter neinventivno ponazarjajo samo neko idejo, zamisel, ki ni niti umetniško niti življenjsko prepričljiva, kaj šele likovno prizadeta, tako upodobljena in izražena.

Zdelo se je, da so v zatonu motivi nasmejanih kolhozov, razgledniških pokrajinskih pejsažev in božjim podobam podobnih prizorov različnih sestankov, mitingov in zborovanj na raznih ravneh, pa je silovito vdrta ta «mlada garda» sovjetskih likovnikov, ki jih marsikateri konservativnejši krogi radi primerjajo z generacijo jeznih mladencev.

Vendar pa je tudi pri tej generaciji bilo marsikaj neizčiščenega, nedognanega, hlastnega posnemanja in tudi kljubovanja za vsako ceno — sicer pa, kaj je bolj naravna kot bojovita reakcija, ki bo sčasoma našla tudi svojo

podobo in svojo pot ter izraz. Zato je bilo takrat v Sovjetski zvezi tudi toliko polemike, toliko nasprotujočih si mnenj, toliko odklonilnih kot hkrati tudi pritrdilnih vzlikov za ta nov, vsekakor progresiven pojav v sovjetski likovni umetnosti.

Zanimivo je, da so tako vodilni listi kot tudi revije prav tako po svoje takrat reagirali na te dogodke v sovjetski umetnosti. Tako je, na primer, Pravda prepustila svoje stolpce izjavam in mnenjem povprečnih obiskovalcev te razstave, toda brez slehernega svojega komentarja. Res je, da so vse te izjave več ali manj ostro obsojale abstraktno umetnost, vendar pa je bil že nedvomno napredek, da «Pravda» teh izjav ni komentirala. Poglejmo nekaj teh izjav, ker so značilne za to, kako s težavo si novo utira pot in se bori proti tradicijam, dolgoletnemu enostranskemu pojmovanju, kaže pa tudi neko spontanost

Tipičen primer slikarskega socrealizma

sovjetskih ljudi in hkrati njihovo veliko prizadevnost in občutljivost do umetnosti, kar vsekakor na Zahodu ni tako množičen pojav.

Nadporočnik I. Ivanov je zapisal v «Pravdi», da ga je razstava v glavnem zadovoljila, da je vesel talentov razstavljačih slikarjev in kiparjev, vendar pa je o razstavljeni abstraktni umetnosti dobesedno zapisal tako-le: «Hkrati pa sem bil zelo začuden, ker sem skupaj s prelepimi deli, ki v človeku poglobljajo njegova najlepša čustva za gledal po barvah mračna in neuspela ter neustrezna dela, ki jih nočem gledati, ker vzbujajo v meni tolikšno ogorčenost.» V. Smirnov pa je na kratko zapisal: «Odstranite podobo Falka (spomnimo se ob imenu tega slikarja na Erenburga!) «Slečena», ker je ni mogoče gledati! Škoda, da je na razstavi mogoče videti tako neokusne portrete in pejsaže.» Takšnih izjav bi lahko našli še več, vendar pa je takrat pomenila koeksistence abstraktno in realistične likovne umetnosti na isti razstavi velik korak naprej, ki bo vsekakor prinesel tudi svoje sadove. Vendar se tako, žal, ni zgodilo. Sicer je tudi res, da na zadnjem kongresu sovjetskih likovnikov, ki jih je dolgo vodil slikar Gerasimov, čigar ime je kot pojem gerasimovščine postalo pojem za neokusno, hvalisavo in površno slikarstvo, sploh ni bil izvoljen za člana novega odbora sovjetskih likovnih umetnikov, vendar tudi to dejstvo ni kaj prida pripomoglo k «odjugu» na sovjetskem likovnem področju. Nasprotno, kmalu je za vsi temi obetajočimi likovnimi dogodki prišlo do mrzle prhe in preobrata, o katerem sem v Naših razgledih 12. januarja 1963, napisal članek pod naslovom «Znova: destalinizacija in umetnost», katerega se mi zdi vredno na tem mestu ponoviti zato, ker smo šele letos, torej polnih sedemnajst let kasneje spet pričali, morda uspešnejšim poskusom uveljavitve in priznanja abstrahizma, oziroma modernizma v sovjetski likovni umetnosti. Toda prej znova preberimo, kaj sem

bil takrat zapisal:

«Vse se je bilo začelo novembra, oziroma decembra lani (to je 1962. leta) v Moskvi. Najprej so mladi «ekstremisti» in «modernisti» kot kipar Neizvestni in slikarji Sokolov, Jankolovski, Bielutin in drugi priredili tisto znamenito «šesturno» razstavo svojih abstraktnih likovnih del, kasneje pa se je stvar nadaljevala na veliki razstavi v Manježu v Moskvi — ob trideseti obletnici moskovskega združenja sovjetskih likovnih umetnikov, na kateri so prvič razstavili poleg del «klasičnega socialističnega realizma» tudi dela abstraktna smeri. Potreba in zahteva po raznolikosti likovnega izbora na isti razstavi je — med procesom destalinizacije — povzročila hudo polemiko in reakcijo, tako da je o tem razpravljaval ideološki aktiv pri CK KP SZ, na katerem je sekretar CK KP SZ Iljičev prebral referat, v katerem je poudaril, da ne more biti koeksistence med realizmom in abstraktno umetnostjo, dalje je o tem problemu ironično in zanj značilno govoril tudi premier Hruščov, strani partijskega glasila «Pravde» so objavljale reakcije posameznih povprečnih obiskovalcev te razstave, toda izjemoma brez komentarja, dokler ni končno izšel v Pravdi 4. januarja 1963. daljši članek Aleksandra Laktionova, rednega člana akademije umetnosti ZSSR pod naslovom «Spoštovanje in ljubezen ljudstva — najvišje odlikovanje.» Članek je ostra obsodba abstraktno umetnosti in iz njega vam bomo posredovali nekatere odlomke.

(Mala sovjetska enciklopedija takole piše o avtorju članka. Laktionov Aleksander Ivanovič, roj. 1910, sovjetski slikar in grafik. Redni član Akademije umetnosti ZSSR od 1958. 1. V letih 1932 do 1938 se je šolal na likovni akademiji v Leningradu pri I. I. Brodskem. Avtor žanrskih slik (Pismo z bojišča, 1947, Treťjakovska galerija, Stalinska nagrada 1948) in portretov (I. V. Kurčatov, lastna podoba), ki jih odlikujeta natančnost in dovršenost potez.)

(Nadaljevanje sledi)

POLICIJA IN KARABINJERJI VZTRAJNO IŠČEJO POBEGLE BANDITE

V mreži preiskovalcev le «majhne ribe» tolpe ki je ugrabila taščo Margherite Agnelli

Nerodnost ugrabiteljev odločilnega pomena za preiskavo - Lani 65 primerov ugrabitev z rekordnim iztržkom 60 milijard lir

TURIN, 2. — Medtem ko taščo Agnellijeve hčerke Carla Ovazza preživlja v družinskem krogu svojih drugih dan svobode, policija in karabinjerji vztrajno iščejo tri člane ugrabiteljske tolpe, ki so se izmuzli skozi luknje v mreži preiskovalcev. Gre za 23-letnega Ernesta Brandestinija, 23-letnega Luigi Chiarella in 29-letnega Antonia Iannizzija, ki so osumljeni, da so napadli Ovazovo, da so bili njeni fečarji, da so vzdrževali stike z družino in da so dvignili odkupni- no 630 milijonov lir.

Namestnik turinskega državnega pravdnika dr. Peppino, ki vodi preiskavo, je že podpisal zanje zapore naloge, obenem pa je začel za- slisovati ostalih 11 roparjev, ki so jih preiskovalci zajeli nekaj ur po osvoboditvi Ovazove. Dvanajsto a- retiranko pa so že izpustili na za- časno svobodo. «Razširili smo pre- iskavo na vsa Italijo — so v pogo- voru s časniki izjavili, voditelji karabinjerskega preiskovalnega od- delka — ker imamo vtis, da smo ujeli le težake nasilja. Vodja tolpe in fečarji so še svobodni.»

Lov na bandite se je začel že veliko pred osvoboditvijo Carle O- vazza, ki uspešni akciji preiskoval- cev pa sta v veliki meri pripomo- gla tudi sam predsednik Fiata in družina ugrabljenke. Prvi, ker je trdovratno odklanjal vsakršen fi- nančni prispevek, drugi pa s spret- nim vodenjem pogajanj. Končno so bili ugrabitelji, ki so med drugim cutili, da so jim preiskovalci za petami, bili prisiljeni popustiti in sprejeti skrajša neznanje (seveda, če govorimo o Agnelliju) odkupno.

Kot v vseh ostalih primerih ugra- bitev je notranje ministrstvo dalo na razpolago 50 milijonov lir kot nagrado za tistega, ki bi pri- pomogel k aretaciji pobeglih članov tolpe, govori pa se, da je tudi Gio- vanni Agnelli dal na razpolago znat- no vsoto kot nagrado morebitnim o- vaduhom. Kolikšna je ta vsota in če so govorice osnovane je pa skrajša nemogoče preveriti.

Člani tolpe, ki so pripravili ugra- bitev tašče Margherite Agnelli so različnega družbenega izvora. Z nekaterimi vplivnimi člani turinske- ga kriminala so sodelovali tudi pri-

padniki tako imenovane «boljše družbe», ki so zapravljali čas in denar v nočnih zabaviščih in z raz- košnimi avtomobili. Nepričakovano visoko je tudi število žensk, ki je vpletenih v podli izpad: kar pet, če všteto tudi dekle, ki je bila davi izpuščena na začasno svobodo. Poleg omenjene so bile v ugrabitve vpletene še neka 17-letna dijakinja, 19-letna frizerka, ljubica nekega sli- karja in končno dvajsetletna hčer- ka premožne turinske družine, ki je dala padjašem na razpolago ma- terino stanovanje za skrivališče. In z ženskami se sedem moških: neki trgovci, en slikar in nekaj pripad- nikov turinskega kriminala. Ljudje najrazličnejšega družbenega izvora torej, a s skupno potezo: pohlep po denarju.

Ugrabitve Carle Ovazza, ki je bila verjetno najbolj presenetljiva ugra- bitev od vseh 65 lanskoletnih to- vrstnih izpadov, je bila v marsi- čem podobna ugrabitvi Cristine Maz- zotti, na srečo pa konec ni bil tako tragičen. Tudi v primeru tašče Mar- gherite Agnelli so preiskovalci v kratkem času prišli na sled dobre- mu delu tolpe in so se znašli pred isto izbiro kot kolegi iz Coma: po- seči takoj in tvegati morebitno reak- cijo banditov, ali pa počakati na zaključek pogajanj med banditi in družino. Z razliko od primera Maz- zotti so se karabinjerji in policija tokrat odločili za polovični poseg v upanju, da bodo tako psihološko ra- zorožili ugrabitelje. V tem jim je bil s svojo vztrajnostjo v veliko po- moč Agnelli, ki je krčevito odkla- njal vsakršno popuščanje banditom tudi iz strahu, da bi morebitno po- puščanje bilo povod za verizno reak- cijo in za vrsto izsiljevanj, ki bi jim bilo težko napraviti konec. Od- ločitve pa za preiskovalce vsekakor ni bila lahka, saj so banditi dan za dnem grozili s hudimi represali- jami, zadnjih deset dni pa sploh ni- so poslali več dokaza, da je ugrab- lena še živa. Šele na Silvestrovo se je mora razljudila kot meglja v soncu, ko se je Carla Ovazza konč- no vrnila v družinski krog.

Odločilnega pomena za preiskavo pa je vsekakor bila nerodnost ugra- bitev: ko so ti po ugrabitvi po- slali družini pismo Ovazove s svo- jimi zahtevami, je bil na kuverti prstni odtis enega od roparjev. S potrpežljivim brskanjem po svojih arhivih so agenti letеčnega oddelka odkrili istovetnost bandita in neka- terih njegovih padjašev. Prav tako odločilnega pomena pa so bili tudi rezultati, do katerih so prišli ka- rinjerji z analizo magnetofonskih posnetkov glasu telefonista ropar- ske tolpe. Po odkritju njegove isto- vnetosti je bil korak do ostalih čla- nov tolpe zelo kraten.

Ugrabitelji so razumeli, da so jim dnevi svobode šteti, zaradi česar so se odločili, da v najkrajšem ča- su zaključijo pogajanja z družino O-

vazza in so sprejeli 630 milijonov lir odkupnine namesto okrog deset milijard lir, ki so jih zahtevali v začetku.

Kot rečeno je bilo lani v Italiji 65 primerov ugrabitve s pošastnim poprečjem ene ugrabitve vsakih pet dni. V geografiji kriminala je na prvem mestu Lombardija s 14 izpadi. Sledijo ji Sardinija z 12, Lacij z 9, Piemont z 8, Kalabrija s 7, Veneto s 5, Toskana s 3, Sicilija z 2 ter Puglia in Emilia z eno ugrabitvijo.

Preiskovalci so odkrili, da je za večino ugrabitve odgovorna mafi- ja, kar ne preseneča, saj je znani mafijski voditelj Luciano Liggio, ki je bil zaprt pred dobrim letom, po- stavil na noge zelo učinkovito orga- nizacijo, ki je razpredla svojo mrežo po vsem polotoku. Policija in karabinjerji so aretirali ali iden- tificirali okrog 200 banditov, pripom- niti pa gre, da so v večini le te- žaki nasilja, ki so tudi najbolj iz- postavljeni v ugrabiteljskih organi- zacijah. Računajo tudi, da so samo lani z ugrabitvami banditi vnovčili nad šestdeset milijard lir odkupnin.

NOV KORAK NA POTI SODOBNEJŠEGA ZDRAVSTVA V ITALIJI

Od danes v veljavi novi zakon o odvzemu in presajanju organov

Zakonske določbe predstavljajo pa le kompromis med raznimi političnimi in ideološkimi strujami

RIM, 2. — Jutri bo začel veljati v Italiji zakon, ki pooblašča odvzem delov človeških trupel, ki naj bi jih namenili za presaditev. Novi zakon dopušča odvzem raznih delov telesa z izjemo možganov ter spolnih or- ganov. Dopušča pa odvzem hipofize, to je za češnje velikega možgan- skega podveska, ki leži pod tretjim možganskim prekomatom ter ga se- stavlja dva različna dela. Eden od teh (gre za tipično endokrinsko žlezo, ki vpliva na rast telesa: če je hormonov premalo, se pojavlja pritlikavost, če jih je preveč pa or- gajstvo), drugi del pa pogojuje delo- vanje jajčnikov in mod.

Novi zakon posveča posebno po- zornost vprašanju določanja trenu- ka smrti darovalca. Osebam, ki so dobile možganske poškodbe in jih skušajo držati pri življenju s po- življanjem lahko odvzamejo orga- ne, če obstajajo istočasno trije po- glavitni kriteriji: 1. koma (globoka nezavest), 2. pomanjkanje spontanega dihanja po dveminutnem prenehanju umet- nega dihanja, 3. pomanjkanje mož-

ganske električne dejavnosti (spontane ali povzročne). Vsi ti pogoji morajo obstajati vsaj 12 ur. Če v tem razdobju srce neha biti, se smrt ugotavlja kot v vseh drugih prime- ri darovalcev, se pravi z dvajset- minutnim elektrokardiogramskim o- pazovanjem, ugotavljanjem pomanj- kanja dihanja in električne dejavnosti možganov.

Pacientova smrt ugotavlja kolegi- jih zdravnikov (med njimi en kar- diolog in en strokovnjak za elektro- encefalografijo). Se strožji pa je postopek za paciente z možganskimi poškodbami, kjer je nujna navzo- čnost tudi sodnijskega zdravnika. U- gotavljanje smrti mora biti soglas- no, a zdravniki, ki opravljajo od- vzem organov in presaditev mora- jo biti druge osebe.

Odvzem organov se lahko oprav- lja v civilnih in vojaških bolnišni- cah, v univerzitetnih in raziskoval- nih klinikah (v primeru roženice se odvzem lahko opravi tudi drugje) ter v zavodih. Presaditve pa se la- hko opravijo samo v bolnišniških u- stanovah in univerzitetnih klinikah. Vse presaditve mora dovoliti mini- strstvo za zdravstvo sporazumno z višjo ustanovo za zdravstvo.

Zakon nadalje predvideva tehni- ne postopke za ugotavljanje stvarne razpoložljivosti z organi darovalcev ter povezave določenega centra z bolnišnicami in klinikami.

Obstajajo še nekateri drugi pogoji za odvzem organov: prizadeži ni iz- rečno prepovedal odvzema organa, zakonec ne nasprotuje operaciji, oz. sinovi in hčere starejši od 18 let ter starši ne nasprotujejo operaciji (pri- stavek slednjih je potreben le, če zakonec ni živ). Prizadeži se lahko uprejo odvzemu v roku 20 minut po- tem ko je srce nehalo biti, ali pa v 12 urah v primeru možganskih poškodb. Ti ukrepi ne veljajo v pri- merih diagnostičnih kontrol oziroma obdukcij na zahtevo sodnijskih ob- lasti.

Novi zakon predvideva seveda tu- di precej hude kazni za kršitelje. Kazni so posebno ostre v primerih darovalcev, ki opravljajo morebitno nezakonito dejavnost na tem področ- ju. Prepovedano je nadalje razpo- lagati s svojim telesom v pridobit- ne namene.

V raznih političnih krogih menijo, da predstavlja novi zakon korak naprej v primerjavi s prejšnjo za- ostalo zakonodajo, ko so v drugih državah že mnogo prej uveljavili sodobne ukrepe. Na vsak način pa gre za kompromis med raznimi po- litičnimi in ideološkimi strujami.

Brezvestno ravnanje francoske matere

PARIZ, 2. — Zagonetka okoli izgi- notja 11 mesecev stare Laurence je bila končno pojasnjena. Podlegla je bolezni, mati pa je iz bojazni ho- tela mozo smrt prikriti in razgla- sila, da ji je bilo dele ugrabljeno. Truplo hčerke je zavila v plastič- no vrečo ter ga skrila pod foteľ v dvorani sobi! Pozneje se ga je na- meravala po vsej verjetnosti iznebiti.

O mami Laurence je izginila vsa- ka sled 24. decembra lani. Mati, 27- letna Annie Lecomte, je je nasila mrtvo — bolehalo naj bi že od roj- stva — ter je bila terorizirana spi- vo beneško pokrajino ter ohromila vse vrste prometa. Dete je, kot

rečeno, skrila, nato pa odšla naku- povat s praznin otroškim vozikom; pustila ga je pred lekarno in ko je znova stopila skozi vrata, je priče- la klicati na pomoč, čes da so ji ugrabili otroka. Preiskovalni organi so kaj kmalu zasumili v verodostoj- nost njenih izjav in po temeljitim zaslišanju je Annie Lecomte vse priznala. Sedaj je v jeti.

Dete v resnici ni bolehalo, temveč je izdihnilo, ker je bilo sestradano in brez vsake nege, kot je priznala nečloveška mati. Slednja je pripo- mnila, da je hčerko pustila več dni brez hrane, pa tudi v higienskem pogledu jo je popolnoma zanemarila. Laurence je umrla že 12. decem- bra, Lecomteova pa je možu ves ta čas pravila, da ne sme k mali, ker da je hudo bolna. Nazadnje je bila brezvestna mati prisiljena hliniti ugrabitve, kajti na pragu je bil božič in tedaj bi družino obiska- li številni sorodniki, pred katerimi bi pač ne mogla več skrivati resnice.

Na sliki (telefoto Ansa) vidimo razbitine letala.

Plačala je morilca da je ubil soproga?

NEAPELJ, 2. — Nepričakovan razplet v preiskavi o umoru 28-let- nega inženirja Stefana Bianconija, ki je bil ubit v turek zvečer v neki vili v Neaplju: na ukaz namestnika državnega pravdnika dr. Di Pietra so karabinjerji aretirali inženirjevo ženo Antonietta Vigo, ki je osumlje- na, da je sodelovala z morilcem in ga celo plačala. Domnevni morilec, 20-letni Stefano Rapisardi, ki je bil že dalj časa ljubimec Vitove, pa je za enkrat užil roki pravice.

Preiskava razgaljuje preteklost mla- de Antoniette, ki se je kljub poroki sestajala z najrazličnejšimi moškimi. Kaže tudi, da je inženir Bianconi vedel za ženinovo ljubavne zmerke, a je molčal, da ne bi spavil zakona v nevarnost. Vprašanje je, kaj je v ženski sprožilo morilsko vzmet, da je prepričala ljubimca, naj umori moža. Morda je bil Bianconi sit nje- ne nezvestobe? Morda pa ji ni hotel dovoliti, da bi sledila ljubimcu? Zakonca Bianconi sta v turek zve- čer obiskala prijatelje v neki vili na Vomeru. Nepričakovano se je v hiši pojavil neznanec s krinko na obrazu, ki je hladnokrvno ubil inženirja in pobegnil preden bi hišni gospodar lahko reagiral. Kaže, da je morilec, ki naj bi po mnenju pre- iskovalec bil Rapisarda, odprla vrata v stanovanje ravno Antonietta Vigo.

Na sliki (telefoto ANSA) žena u- bitega inženirja.

Srhljive in roznate plati silvestrovanja v ZDA in Kanadi

NEW YORK, 2. — V Združenih državah Amerike se je v marsika- teri družini novo leto pričelo s tra- gedijo, in to vprav srhljivo. V og- njenih zubljih je namreč izgubilo življenje 21 oseb in med temi je bi- lo kar 15 otrok. Požarom je pretež- no botrovala ne previdnost pri ravn-anju z lučkami, ki so krasile bo- žična drevesca. V Greenwood (In- diana) je na tak način zgorelo celo stanovanje, pri čemer je našla smrt vsa družina — mož, žena in štirje otroci v starosti od 4 do 7 let. Po- dobno je bilo v Merricku (država New York), kjer so plameni pokon- čali deklico, nadalje v New Yorku, kjer je ista usoda doletela štiri o- troke, pa še pri Mount Jacksonu (Virginia), kjer je grozna smrt do- letela tri malčke. V Camarillo (Ka- lifornija), so ognjeni zublji uničili potujočo hišico («rultoko») pri čem- er so umrli mati in njena dva o- troka. V drugi zgoreli «rultoki» — v Rossu (Ohio) — sta našla smrt nadaljnja dva malčka, a dve osebi sta živele v Bostonu.

Nasprotno pa je prišla iz Ottawe razveseljiva vest: med prehodom starega leta v novo ni bilo v vsej Kanadi ene same prometne nesreče, ki bi povzročila kakšno smrtno žr- tev. Tega kanadske oblasti ne pom- nijo, odkar se je začelo obdobje mo- torizacije. Le v silvestrski noči leta 1959 so zaznamovali razmeroma niz- ko število žrtvih prometnih nezgod, in sicer 10 mrtvih.

Usoda tovarne Chrysler je še vedno negotova

LONDON, 2. — Usoda britanske avtomobilске družbe Chrysler je že zopet v šahu. Danes se je namreč 1.000 uradnikov Chryslerjeve tovarne v Coventryju odločno postavilo po robu vladnemu načrtu o korenitem preustroju celotnega proizvodnega, pa tudi razdelitvenega aparata druž- be, ki predvideva poleg drugega od- pust več kot 8.000 delovnih moči, in to že v prihodnjih mesecih. Za razliko od uradnikov so delavski ka- dri coventryjskega obrata omenjeni nakrdi sprejeli, četudi le z majhno večino. Še poprej pa so se za preu- stroj in torej tudi za možnost odpu- stov izrekli delavci Chryslerjevih proizvodnih enot v Stokeju, Rytunu, Birminghamu in Lutonu.

Ko je bilo torej na vsej sindikal- ni fronti doseženo že skrajšaja po- polno soglasje glede privolitve v na- črt londonske vlade in je bil tako tudi dan ustrezen odgovor ulti- matumu državnih oblasti («ali pri- stane na preustroj ali pa zapremo vse tovarne»), utegne sedaj pobuda tisočih uradnikov iz Coventryja vse skupaj prevreči. Dokončna beseda o usodi družbe Chrysler bo po vse- verjetnosti izrečena prihodnji pone- dedek, ko naj bi se sestali predstavi- nik sindikatov in Chryslerjevega vodstva.

Simca 1307 avto leta

PARIZ, 2. — Žirija 49 časnika- rev iz 15 evropskih držav je proglasila francosko simco 1307 za avto leta. Francoskem vozilu so časniki- karji podelili 185 točk, na drugo mesto so uvrstili BMW - 320 na tretje pa Renault 30. Od leta 1963, ko je simca- 1307 že peti francoski avto, ki je nagrajen. Pred njim so dobili po- membeno priznanje renault - 16, peugot - 504, citroen - GS in citroen - CX.

Časniki- karji ocenjujejo vozilo na os- novi cene, varnosti, dosežkov in tehničnih novosti.

«Sladka» Crvenka

(Nadaljevanje s 4. strani)

gujevca, tretja pa je Madžarka, doma iz Sombora. In tako sme se nekako pomešal v smislu gesla o bratstvu in enotnosti. V začetku, odkrito povedano, nisem bil kdo- ve kako navdušen nad vsem tem, nato sem pa dojel smisel in vse kaže, da gre odlično.

Paskalina pa pravi takole: «Ču- tij se kot bi bila že od rojstva Jugoslovanka. Saj drugače ne mo- rem biti. V Crvenki so nas odlič- no in iskreno sprejeli. Res je, ve- liko delamo, toda tudi lepo živi- mo. Z Mihaelom rediva 40 svinj, okoli 200 kokoši in druge perjad i in obdelujeva še pet oralo- vzem- lje. V Grčijo bom sicer odšla, to- da le kot — turist. Naši otroci so že bili tam. Toda v Crvenki nam je vendarle najljepše.

Med prebivalci Crvenke je tudi egiptovska družina Horn. Ze njh- ov ded je prišel iz Egipta. Prišel je peš s harjo na rami. Ustavljal se je po vaseh in na posestvih. U- stavljal se je po cele mesece in ljudje so ga radi poslušali. «Mi, trije bratje, pa smo vsi trije rojeni tukaj, v Crvenki. Ju- sip in jaz vsa igrala na harjo. Prepotovala vsa pol sveta, vendar sva se vedno vračala v Crvenko — pripoveduje daniel že 76-letni Ste- pan, ki je hudo zbolel in osamel. Zena mu je namreč že umrla, za- neda pa ni bilo. Harja je tudi zanj že sumo spomin.

In tako bi lahko nadaljevali z življenjskimi zgodbami tega in o- nega prebivalca Crvenke, o tistih, ki so rojeni v Crvenki ali so se sem naselili od drugod in dobili tu globoke korenine vendar ne toliko zaradi bogastva, ki ga za vojvo- dinskoo naselje ima, pač za zaradi ožračja, resničnega bratstva, ki v njem vlada.

ZARADI DOMNEVNIH ATENTATOV

Dvakraten preplah na rimskem letališču

Bombi naj bi podtaknili na turskem in liba- nonskem letalu, kar pa ni bilo res - Nezna- nec je varnostno službo krepko potegnil...

RIM, 2. — Med člani varnostne službe na rimskem letališču Leonar- do da Vinci (Fiumicino) je nastal danes zjutraj kar dvakrat silen pre- plah zaradi domnevne bombe na letalu. V resnici je šlo pravzaprav za tragikomičen dogodek, čeprav ni- so tega menja tudi policisti in dru- gi varnostni organi... Okoli 8 ure je letališčni informacijski urad prejel telefonski poziv neznanca, ki je zatrnil, da se nahaja na turskem letalu «boeing 707» bomba. Letalo s

temeljito pregledovati prtljago, ko je telefonska centrala letališča pre- jela novo obvestilo: bomba naj bi bila skrita v kovčku plave barve, razpočila pa naj bi v nekaj mi- nutah. Tedaj so prtljago odpeljali na zapuščeno področje zaradi očitne nevarnosti, a medtem je neznanec po telefonu zanikal poprejšnjo infor- macijo in pristavil, da je bomba sicer res med prtljago, ni pa povedal, kaj. Tedaj je bilo načelniku letališča- ne varnostne službe že vsega dovolj in je odredil, naj letalo odleti s tri- novno zamudo, torej toliko pozneje kolikor časa bi «boeing» porabil za vožnjo do Bejruta. Prtljago so zo- pet kar najbolj temeljito pregledali, vendar o bombi ni bilo sledu, tako da je letalo nekaj pred 16. uro lahko odletelo proti Bejrutu.

NEVELJAVNE NAPOVEDI

Zadnji dnevi starega in prvi dnevi novega leta so v vsem svetu običajno postaveci obra- čunom opravljenega dela in na- črtom za prihodnost. Tako so tudi francoski vedeži večeraj na- redili obračun opravljenega de- la in preverili, koliko njihovih napovedi se je uresničilo. Po končanem sestanku so bili kaj poklapljani in nič zadovoljni s sabo, kar ni čudno, saj se do- ber del njihovih napovedi ni uresničil.

Vsrednjavo združenje fran- coskih astrologov je pred enim letom po dolgem posvetu med drugim napovedalo novo vojno na Bližnjem vzhodu, ki bi lahko imela pogubne posledice za ves svet, smrt papeža Pavla VI., Maoetunga in Ču-en Laja, od- stop ameriškega državnega taj- nika Henryja Kissingerja in francoskega ministrskega pre- sednika Jacquesa Chiraca, beg Isabelite Peron, nov val opo- rečništva med francosko mla- dinaro ter hude bolezni za Gi- scarda D'Estainga, Francoisa Mitterranda in Goldo Meir.

K tem številnim negativnim postavkam so v svoj obračun za leto 1975 francoski vedeži lahko vpisali le malo zadetih napovedi in sicer smrt grškega ladjarja Aristotila Onassisa, spremembo (vprašanje pa je do kakšne mere) režima v Spa- niji, naraščanje življenjskih stro- škov in števila brezposelnih (to pa so natančno predvideli tudi navadni smrtniki) ter končno precej ostro zimo (tudi k temu gre pripomniti, da so jih me- teorologi znatno preoklopili v to- čnosti svoje napovedi). Skratka: kot za gospodarstvo večine ra- zvitih držav, je bilo leto 1975 tudi za vedeže črno leto. Vpra- šujemo se, če so vsaj to točno razbrali v zvezdah.

139 potniki je imelo pristati v Rimu ob 10. uri, vendar je zaradi vesti o domnevnem atentatu zakasnilo polet proti Italiji (proga Istanbul - Rim) in pristalo v Beogradu, da bi lahko čimprej preverili verodostojnost o- menjenega telefonskega poziva. Na beografskem letališču Surčin so u- gotovili, da ni na letalu nič sledu o bombi, nakar je «boeing» odletel v Rim, a odtoč zopet proti Milanu in nazaj v Istanbul. Na rimskem le- tališču so pristojni organi izvršili se- seveda strog pregled prtljage.

Komaj so si policisti in člani pro- titeristične in varnostne službe od- dahnilli, je na letališču Leonardo da Vinci spet zabrel telefon. Tokrat je neznanec opozoril na prisotnost bombe na letalu «boeing 720» liba- nonske družbe MEA, ki je imelo od- leteti iz Rima v Bejrut. Protiteri- stične enice, varnostni organi in gasilci so koj obkolili letalo in jeli

rih avtomobilov, ali pa pri padcu v prepad in podobno.

Zahodnonemško zvezno ministrstvo pa je ostalo gluho glede teh pro- testov ter uporno trdi, da je ukrep pa- meten in da ga je treba spoštovati.

Med drugim naj omenimo, da po- dobni zakoni že veljajo v raznih dru- gih državah, kot na primer v Avstri- ji, v Belgiji in drugje. Belgijski za- kon predvideva celo varnostne paso- ve za vse potnike v avtomobilu in ne samo za tiste, ki so namešeni na sprednjih sedeh.

Vprašanje varnostnih pasov bo po- stalo v kratkem aktualno tudi v Ita- liji, kjer že pripravljajo zadeven za- kon. Če bo ta zakon sprejet (in v to ni mogoče dvomiti, ker se bo mora- la Italija vključiti v sistem zakonskih določil o varnosti prometa v okviru EGS) bo to predstavljalo novo fi- nančno breme za avtomobiliste, saj namestitev varnostnih pasov in nj- hova cena veljata več desetsto- čev lir.

Vinska kapljica še vedno razdvaja Italijo in Francijo

RIM, 2. — V zvezi z najnovejši- mi protesti francoskih vinogradni- kov proti uvozu italijanskega vina je italijanska kmetijska zveza (Conf- agricoltura) izdala uradno sporoči- lo, v katerem obsoja ravnanje pa- riške vlade, ki je dokaj popustljiva napram uvozu vinogradnikov. Obem kritizira rimsko vladno, čes da se je premalo zavzela za italijan- ske izvoznike vina. Kmetijska zve- za obtožuje Francijo kršenja kme-

Snežne nevihte v Angliji in Avstriji

LONDON, 2. — Slabo vreme je za- jelo severno Anglijo in Škotsko. Po- vsod močno sneži, pihajo močni ve- trovi, a temperatura je zdrljaka glo- boko pod ničlo. V Yorkshiru, Lan- cashiru in na škotskem so mnoge ceste praktično neprevozne.

Davi je snežni metej zajel tudi Dunaj. Veter je pihal s hitrostjo 110 km na uro. Slabo vreme je zajelo tudi Salzburg in nekatere pre- dele južne Avstrije. Vremenske ne- vščnosti so dale veliko opravka ga- silcem in ušibnezem rešilnih po- stav. Dunajsko letališče ni sicer pre- nehalo z delom, toda zastoj se je pojavil na nekaterih drugih letališ- čih ter tudi v donavskih pristaniščih.

V Italiji pa je huda meglja zajela vse beneško pokrajino ter ohromila vse vrste prometa.